

Det saknas en färg på Dalis palett

Assar Andersson

*Detta är ett litterärt verk. En del namn och personer
har funnits och finns fortfarande, men händelserna
är ett resultat av författarens fantasi.*

Tidigare utgivning:

Flickan i fönstret 2011

Återbetalningen 2011

Jakten 2011

Flickan i fönstret 2012 (pocket)

Återbetalningen 2012 (pocket)

Jakten 2012 (pocket)

Allan Börjesson 2014

De digitala änglarna 2016

© 2017 Assar Andersson

ISBN: 978-91-86999-10-0

Utgiven av RekoFörlag, www.rekoforlag.se

Omslag och grafisk form av Julian de la Vega

Tryckt av PRINT IN BALTIC, 2017

Kapitel 1

Lördag den 4 november 2017

Ett genomträngande trumpetliknande sorl ljuder över mig. Jag tittar upp. Hundratals tranor på väg söderut mot varmare breddgrader. Ett säkert tecken på att hösten är här.

”Pappa, vad tänker du på? Ta bollen.”

Jag tittar på min son, försöker hålla tårarna tillbaka. Hoppas att han inte ser.

”Jag står nog och dagdrömmar.”

Jag har aldrig tyckt om hösten. Den är ett första tecken på att vintern är i annalkande och snö har jag aldrig sett fram emot. Inte ens när jag var barn. Men något skedde inom mig när jag blev pappa. Som genom ett trollslag spelade årstiderna mindre roll. Regn, blåst, snö eller sol. Allt blev magiskt.

Jag virar halsduken, en svart fiskbensmönstrad med fransar som min son valt till mig, ett varv runt halsen och ger mig iväg efter bollen.

Trots att jag saknar bollkänsla lyckas jag med konststycket att få in bollen på gräset igen med en klackspark. Jag står kvar, drar av mig mössan och följer bollen som rullar över det blekgråa gräsets kala jordfläckar. När bollen når min son känns det som om jag vaknar upp ur en dröm. Och kanske är det så för jag om någon vet att lycka är en illusion. Ett kortvarigt tillstånd som finns där i väntan på tragedierna.

Så vacker han är, min son.

Smidig.

Klok.

”Ska vi hålla för dagen och cykla hem och titta på en film?”

Leo nickar och lyfter upp bollen.

”Vilken ska vi se?”

”Det får du bestämma. Vi har många bra filmer där hemma som vi inte sett. Varför inte *ET*?”

”Den har vi sett flera gånger.”

”Men den är bra”, utbrister jag och fiskar efter medhåll.

*

Jag blev pappa en höstkväll för sju år sedan. Jag har ett välbetalt arbete och jobbade mycket men insåg ganska fort att jag inte ville vara borta från min son tio timmar varje dag. När Leo fyllde två år och började förskolan gick jag ner på halvtid.

Jag och Linda hade träffats några år tidigare. Och även om det till en början inte skedde så ofta kunde Lindas humör gå från total nedstämdhet till eufori på endast några timmar. På den tiden skyllde hon på PMDS, en svårare form av PMS.

De första åren i Leos liv kunde Linda ligga i sängen hela helger och gråta. Då var jag övertygad om att gråtattackerna snart skulle upphöra och att allt skulle bli som vanligt igen. I stället fick hon allt svårare att handskas med sin växlande sinnesstämning och jag började misstänka att hon var bipolär och att det var graviditeten som hade triggat igång det. När mammaledigheten gick mot sitt slut vägrade hon att börja jobba igen. I långa perioder gick hon sjukskriven innan hon efter återkommande besök på vårdcentralen

fick en remiss till Psykiatriska Kliniken i Malmö. Överläkare Ragnar Stjernberg gav henne diagnosen manodepressiv, bipolär typ 1, vilket var en lättnad för mig eftersom jag ett tag trodde att det var jag och Leo som hade del i hennes psykiska ohälsa.

*

En person med en bipolär sjukdom behöver nödvändigtvis inte insjukna i ett skov så fort en psykisk och emotionellt belastad situation, i detta fall graviditet, uppstår i ens liv. Men Linda gjorde det.

Skoven blev kraftfullare och kom allt oftare. Hon blev inlagd och fick starka ångestdämpande mediciner och socialen erbjöd en familjestödare. De få vänner vi hade försvann en efter en och jag och Linda saknade syskon och våra föräldrar fanns inte längre i livet.

Eftersom jag inte hade någon att prata med sjönk jag allt djupare ner i avgrunden. På jobbet höll jag upp en fasad. Likaså när jag mötte dagispersonalen. Och för att Leo inte skulle sakna mamma allt för mycket gällde det att förströ honom hela tiden. Samtidigt var det tiden med Leo som fick mig att skingra tankarna och klara dagarna.

I början levde jag på hoppet om att Linda skulle bli frisk. Men när Leo var fyra år och Linda under ett år åkt in och ut som en jojo på psyket såg hon till att en överdos Valium, tillsammans med en stor mängd alkohol, ändade hennes liv.

I dagarna är det tre år sedan. Jag har bestämt mig för att vänta med att berätta för Leo hur hans mamma dog tills han blir lite äldre.

Jag lägger fotbollen i cykelkorgen.

Åtskilliga gånger har jag bestämt mig för att göra mig av med Lindas röda Monark eftersom den väcker så starka minnen. Men varje gång jag beslutat mig är det något inombords som stoppar mig.

*

Innan Linda blev gravid var hon en utåtriktad och positiv friluftsmänniska som älskade att cykla. Åren tillsammans med Linda hann vi med tre cykelsemestrar med mycket glädje och skratt. Men också ögonblick där hon berättade vad hon ville med livet. Att säga upp sig från sitt arbete, flytta ut på landet, öppna eget och skaffa barn. Linda ville starta en vintagebutik. Hon hade en faiblesse för gamla rariteter.

”Pappa, vad tänker du på?”

”Jag tänker på vilken väg vi ska cykla hem”, säger jag och återfår närvaron.

*

Vi bor i en trerummare på John Ericssons väg i Malmö. I den har vi funnit oss tillrätta. Annat var det efter Lindas död. Då ville jag flytta ifrån Malmö. Jag ville byta jobb. Komma bort från allt. Men det blev inte så. Visserligen flyttade jag och Leo men vi blev kvar i Malmö och jag är fortfarande kvar på Lorensborgs Redovisningsbyrå och nu har Mats erbjudit mig delägarskap. Men jag är inte intresserad av att arbeta mer än nödvändigt. Om några år är Leo säkert inte lika entusiastisk längre över att tillbringa sin tid med mig.

Jag öppnar källardörren och krokas fast handtaget i repsnuten som är fäst i smidesracket som omgärdar källarnedgången.

Aktsamt leder Leo ner sin cykel.

Vi ställer alltid ner cyklarna i källaren efter vår cykeltur eftersom tjuvar huserar i området. Värst är det på våren. Grannen under oss är inte lika rädd om sina saker och mindre benägen att göra sig omaket och ställa ner sin cykel i källaren. Han har blivit av med tre cyklar.

”Har du bestämt dig för vilken film?”

”Jag vill inte se *ET* en gång till. Vi kan väl bara titta på tv?”

Jag nickar, räcker Leo nycklarna och går upp för att hämta min cykel. När jag tar tag i styret och faller upp stödet slår källardörren igen.

”Leo!” hojtar jag och tittar på repsnuten som vajar fram och tillbaka.

Jag rusar ner och griper tag i dörrhandtaget.

”Leo öppna!” ropar jag och bankar på dörren.

Jag placerar händerna vid tinningarna och tittar in genom det långsmala fönstret i källardörren. Källargången är lång och går genom hela huset men ingen Leo med cykel syns till. Jag förstår att han måste ha vikt ner i den första sidogången. Men sprattet överraskar mig. Min son är inte av den skämtsamma typen.

På nytt känner jag på dörrhandtaget.

”Leo, vad håller du på med?” säger jag högt och kan känna hur min andning blir ljudlig.

Reflexmässigt drar jag i handtaget. Sekunder går och ångesten fyller mig.

På nytt bankar jag på dörren samtidigt som jag vänder mig om för att se om någon i huset närmar sig.

”Leo”, skriker jag och tittar in genom fönstret igen.

Huset har tre trappuppgångar och två källarnedgångar så det finns inte en chans i världen att jag kan ha uppsikt över samtliga. Källarnedgången där jag står ligger på gaveln och vi bor i trapphuset längst bort. Och den andra källarnedgången är på motsatt sida av de tre portgångarna. Jag kommer heller inte in i trapphusen eftersom portarna är låsta och det saknas portkod. Då slår det mig att den andra källarnedgångens dörr inte alltid tillsluts när boende passerat den.

Jag störtar upp ur källarnedgången, griper tag i smidesracket och rundar källarnedgången och rusar mot gavelhörnet.

Tankarna rusar. Framför mig ser jag Leos stora bruna ögon.

Jag springer ner i källarnedgången och ser att dörren inte är helt tillsluten. Jag tar tag i handtaget, drar upp dörren, och fastän det är ljust i källaren så lägger jag handen reflexmässigt på ljusknappen.

”Leo!” skriker jag och springer längre in i källaren.

De vitkalkade väggarna kommer allt närmare, jag kan höra mina hjärtslag.

”Jag är här, pappa.”

Jag vänder mig om.

”Vad sysslar du med?” säger jag och tar tag i honom.

”Vadå?”

”Vem stängde källardörren?”

”Det vet jag inte.”

”Vet inte?”

”När jag gick in stängdes den.”

”Men du hörde väl när jag skrek? Och varför gick du in i sidogången?”

”Jag såg en mus och sedan fick jag tvärt ont i magen.”

”Du tog väl inte upp musen?”

”Nej.”

Jag kan se att Leo är blek i ansiktet. Sekunden efter släpper han cykeln och faller ihop.

Kapitel 2

Under några dramatiska ögonblick hade jag varit oförmögen att göra något. I min famn låg den person jag älskade mer än livet självt med slutna ögon och hade svårt för att andas. Känslan var obegriplig, svårfattlig och surrealistisk – som om det var någon annan som stod där och höll Leo i sina armar och jag stod bredvid.

Efter en minut i ett enda virrvarr av tankar fick jag tillbaka handlingsförmågan. Snabbt bar jag Leo upp ur källaren och med tjugofem kilo otymplig kroppsvikt i famnen sprang jag allt jag förmådde mot min bil som stod parkerad ute på John Ericssons väg en bit bort från vårt hus.

När jag kom fram till bilen visade det sig att nycklarna glidit ur min ficka och jag fick vända om. Som tur var fann jag nycklarna meddetsamma. De låg på gången i höjd med cykelstället.

För att nå Leo vid behov, men med utan risk för att kollidera med framförvarande fordon, satte jag honom på passagerarsätet, fällde ryggstödet och körde i ilfart mot sjukhuset.

Från där vi bor till Universitetssjukhuset Mas är det en sträcka på knappt två kilometer. Ändå hade det känts som en evighet. När vi kom fram hade Leo hämtat sig och blekheten försvunnit och ansiktet hade återfått sin normala färg.

Nu sitter vi i ett förhållandevis tomt väntrum på akuten. Det är knäpptyst. Min son är märkbart tagen och i handen har han en kräkpåse, en sådan med styv ringformig kant upptill. Men han är fullt nåbar. Och kramperna i magen är borta och andningen normal.

Efter allt elände som hänt de senaste åren känns detta som för mycket och jag får stålsätta mig för att inte brista ut i gråt.

”Hur är det med dig, min lille vän?”

Orden kommer från kvinnan som sitter mitt emot oss. Min son tittar på mig och med en blick låter jag honom förstå att han får ta beslutet själv om han orkar svara henne.

”Det är bättre nu”, säger Leo.

Kvinnan ler och lutar sig framåt i stolen och greppar min sons hand.

Jag uppskattar kvinnans ålder till sjuttio och av hennes skakningar gissar jag att hon har essentiell tremor för det är liknande skakningar som min farmor hade.

Tvärt släpper hon Leos hand.

När jag tittar på henne igen är leendet borta och det ser ut som om hon har nära till tårarna. Sekunder går. Hon tar sin handväska och lämnar väntrummet.

Jag tittar på min son samtidigt som jag slår ut med händerna i oförställd förvåning över vad som tog åt henne.

”Hur mår du?” undrar jag.

”Trött.”

”Det förstår jag”, säger jag och reser mig upp när jag ser en rödlätt sköterska komma emot oss.

Hon sträcker fram handen och ljuset från takbelysningen reflekteras i hennes gröna ögon.

”Hej, jag heter Viveka och är sjuksköterska.”

”Anders”, säger jag och tar hennes hand.

Viveka, som är i trettioårsåldern, släpper min hand och vänder sig mot Leo.

”Och hur är det här då?” säger hon och sätter sig ner på huk.

”Det är bra.”

”Så bra kan det väl inte vara för då hade du inte varit här”, säger hon med ett leende.

Leo nickar.

”Det är så där.”

”Så ska det låta”, säger hon och reser sig upp. ”Ska jag ta den?”

Leo ger henne kräkpåsen.

”Ni kan följa med här.”

*

Rummet är litet, cirka femton kvadratmeter, med vita kala väggar och en homogen grå matta med uppvikt sockel. En liten arbetsbänk med väggskåp, handfat med spegel samt avfallspåse, arbetsstol, pall med hjul, och på väggen hänger ett väggur med svepande sekundvisare. Leo ligger på britsen. Viveka har precis gått ut efter att ha tagit en massa blodprover.

Jag ser att Leo tittar på plåstret på sin arm.

”Gör det ont?” undrar jag och känner en svag doft av plastmatta, lysrör och etanollösning.

”Lite.”

När vi anlände till akuten frågade den unga sköterskan i receptionen vad vi sökte för.

Sedan tidigare visste jag att det var i receptionen man skulle dramatisera vilka krämpor man besvärades av för att sköterskan skulle göra de obligatoriska och så avgörande anteckningarna för att man skulle få träffa läkaren. Om inte så ökade sannolikheten att man blev hemsänd och i stället ombedd att ringa vårdcentralen.

”Vad tänker du på?”

”På mamma.”

”Det förstår jag. Men nu ska du bli frisk och vi ska komma härifrån så fort vi kan.”

Leo nickar håglöst.

”Jag har en fråga.”, säger jag lite försiktigt. ”Jag undrar över källardörren eftersom jag såg att öglan i repsnutten var hel. Var det du som råkade stöta till dörren så den stängdes?”

”Nej. Jag trodde det var du.”

Det knackar på dörren, sekunden efter öppnas den och en kvinnlig läkare uppenbaras.

”Hej, mitt namn är Ulla-Margareta Wikenståhl och jag är överläkare.”

Jag reser mig och tar hennes hand.

”Anders.”

Hon ler, släpper min hand och vänder sig mot Leo.

”Hej, Leo”, säger hon. ”Hur är det med dig?”

”Så där.”

Jag sätter mig ner och Ulla-Margareta Wikenståhl vänder sig om mot mig med en allvarlig min.

”Kan jag få prata med dig. Vi tar det där ute.”

Jag får en klump i magen och reser mig upp. För andra gången i dag kan jag känna hur min andhämtning blir snabbare.

Ulla-Margareta Wikenståhl för upp dörren, jag tittar på min son.

”En minut”, säger jag så oberört jag kan.

Jag går ut från rummet och Ulla-Margareta Wikenståhl släpper dörren. Hon går ett tiotal meter ner i korridoren, stannar tvärt och vänder sig om mot mig. Hennes isblåa ögon har blivit mörkblåa.

”Vi har upptäckt cellförändringar och behöver göra ytterligare provtagningar eftersom vi behöver utreda orsaken till varför dessa uppstått.”

Jag känner att golvet börjar gå i vågor och får stötta mig mot väggen. Cellförändringar är ju något man förknippar med cancer. Jag ser att Ulla-Margareta Wikenståhls mun rör sig men jag hör inte vad hon säger.

Kapitel 3

Klockan har blivit kvart över sju på kvällen och vi befinner oss på Barnonkologin, Barn och ungdomsmedicinavdelningen 64, i Lund. Hur jag och Leo kom hit har jag inget minne av. Ulla-Margareta Wikenståhls ord att de upptäckt cellförändringar fick mig att hamna i ett töcken.

Leo har fått på sig sjukhuskläder och har genomgått ytterligare provtagningar och de har satt in en venkateter i hans armveck så jag förstår att det kommer att bli fler provtagningar och har förberett mig på att vi kommer att få stanna över natten. Filmen *ET*, som vi sett massor av gånger, och som för bara ett par timmar sedan inte kändes allt för medryckande, skulle nu kännas som rena avkopplingen att titta på.

Jag reser mig från stolen.

Undersökningsrummet är nästan identiskt med rummet i Malmö men spegelvänt. På väggen över dörren hänger vägguret med den svepande sekundvisaren som ett bevis på att tiden aldrig stannar och tar hänsyn till dig och dina vedermödor.

Jag kastar en blick på min son. Han ligger på britsen. Så hjälplös och skör.

”Var inte ledsen”, säger jag. ”Vi ska nog snart komma härifrån.”

Leo tittar på mig. Hans annars så pigga ögon är rödstrimmiga och några hårslingor har klibbat fast i pannan.

”Pappa, jag är inte dum. Jag förstår att jag är sjuk och att vi kanske får stanna här hela natten.”

”Säg inte så. Det vet vi inte än.”

*

Jag har inte berättat för honom att de misstänker cancer utan bara att de måste göra fler undersökningar och att Lunds sjukhus är betydligt bättre rustat för det än vad sjukhuset i Malmö är.

Jag går fram till honom. I hans ögon finns en ängslan och jag får stålsätta mig för att inte börja lipa.

Jag lägger min hand på hans kind och med tummen för jag de rödbruna hårslingorna åt sidan.

”Det kommer att bli bra”, säger jag.

Det knackar på dörren och en reslig tunnhårig man med stetoskop runt halsen och pärm under armen kliver in.

”God kväll”, säger han och sträcker fram handen. ”Terje Wergeland. Jag är överläkare och docent i onkologi.”

Jag tar hans hand.

”Anders”, säger jag.

”Har ni fått vänta länge?”

”Under sådana här omständigheter känns allt över en minut som en evighet.”

Wergeland lägger pärmen på arbetsbänken och går fram till Leo.

”Kan du sätta dig upp?”

Jag tar några steg tillbaka och Leo gör som doktor Wergeland säger.

När Wergeland känner och trycker på min son infinner sig för första gången tvivlet. Ovissheten hur detta ska sluta.

Jag tar två steg fram för att få ögonkontakt med Wergeland.

”Har de andra provresultaten kommit?”

Wergeland tittar på mig.

”De andra?”

”Ja, vi fick ju provresultaten från Malmö först.”

”Provresultaten har kommit”, säger han och sätter stetoskopets byglar i öronen och lägger membranet mot Leos hals.

”Okej”, säger jag och försöker se om jag kan tyda något i Wergelands blick.

Det blir tyst och Wergeland känner och trycker på Leos hals. Jag vet inte vad jag ska tro men förstår att min innersta önskan inte kommer att slå in: Att Wergeland säger att blodprovet som togs i Malmö blandades ihop med någon annans och att min son är fullt frisk.

Det känns som om tiden står still och jag vänder mig om och tittar på vägguret. Sekundvisaren sveper fram i en obarmhärtig takt. Jag vill stoppa den. Vrida tillbaka tiden. Tillbaka till ögonblicket när jag förde in nyckeln i låset, öppnade källardörren och fäste repsnuttens ögla i handtaget. Som om källardörren var vägskalet. Att det var ett varsel när dörren slog igen.

Wergeland släpper min son och lyfter ut stetoskopbyglarna från öronen. Han vänder sig mot mig och hans långa armar landar på mina axlar.

”Vi tar det där ute.”

Jag vill sjunka genom golvet men jag vet att Leo iakttar mig så jag försöker se så oberörd ut jag kan.

Vi lämnar undersökningsrummet.

Går ett tiotal meter bort från rummet.

Wergeland stannar.

Han vänder sig om och tittar bort mot undersökningsrummets dörr. Därefter på mig. Minen är gravallvarlig.

”Din son har JMML, juvenile myelomonocytic leukemia.”

”Vad?”

Wergeland tar ett steg fram och drar till sig stolen som står bredvid en bår. Han ställer stolen bredvid mig.

”Sätt dig”, säger han.

Jag sätter mig.

”JMML är en allvarlig form av barnleukemi.”

Jag hör vad han säger men kan inte ta det till mig.

”Det är en stamcellscancer som varken strålning eller kemoterapi, cellgiftsbehandling, biter på.”

Det känns som om jag ska kräkas.

”Menar du att min son ska dö?”

”Nej, det menar jag inte. Men den enda boten är att Leo får transplantation av stamceller från en frisk givare.”

Jag reser mig upp, men hinner inte mer än ta ett steg förrän kräkningarna kommer.

Kapitel 4

Leo sover och det eviga springet i korridoren har upphört. Jag sitter på en stol och stirrar in i väggen. När regndropparna brister mot fönsterblecket låter det som en arkebuseringspatrull avlossar sina bössor – kulor avsedda för mig.

Jag böjer mig fram med huvudet i händerna. *Juvenile myelomonocytic leukemia*, en stamcellscancer som inte går att stoppa med strålning eller kemoterapi. Enda chansen att överleva är transplantation av stamceller från en donator.

Med hjälp av cellgifter ska läkarna försöka utplåna Leos egen blodbildning och sedan ersätta den med givarens friska stamceller som de hoppas ska ta över och tränga bort Leos egna blodbildande celler.

Jag vet inte om jag förstått doktor Wergelands information korrekt och jag har inte haft ork att googla det. Det har varit så mycket att ta in. Trombocyter och cytostatika känns så verklighetsfrämmande. Ord som man inte vet så mycket om mer än att de sammankopplas med cancer.

Vad jag minns från Wergelands information är att cytostatika är ett cellhämmande läkemedel som främst angriper celler som är sjuka och håller på att dela sig. Cytostatika stoppar celledelningen. Ändå är det Wergelands sista ord innan han gick av passet som ringer i mina öron. Om Leo inte får en stamcellstransplantation kommer han troligtvis bara att leva året ut.

Jag reser mig.

Benen bär knappt.

Jag går fram till min son. Stryker med handen över hans silkeslena hår. Jag känner tårarna komma när jag tänker på att cytostatika-behandlingen kommer att göra att Leo snart inte kommer att ha något hår kvar.

Det knacker på dörren, jag vänder mig om och huvudet på en sköterska blir synligt.

”Vill du ha en kopp kaffe?”

Jag skakar på huvudet.

”Bara ring om du vill ha något.”

Jag får anstränga mig för att svara.

”Tack”, får jag fram och lyfter på handen.

Vad jag vill ha är en frisk son. Men det ligger inte i min makt.

Jag tar upp mobilen. Det känns som om jag behöver prata med någon. Men jag har inte många vänner.

*

Efter att Linda tog sitt liv har jag och Leo levt i symbios. Varen-
da dag har vi hängt, varit tillsammans. Om vi inte tittat på video
har vi cyklat, besökt Simhallsbadet, Malmö Museer, bio och sedan
McDonalds, eller så har vi hittat på någon annan förströelse. Och
även om det varit slitsamt mentalt periodvis så tackar jag min gud
skapare att jag valde bort vänner för att få mer tid med min son.

Jag tittar på vägguret. Lördagen är snart till ända och vi går in
på söndagen.

Jag startar mobilen och sätter mig ner. Trots att det är svalt,
ja nästan kallt i rummet knäpper jag upp de översta knapparna i
skjortan.

Jag klickar på Facebook-ikonen. Jag har 132 vänner, likväl känner jag ingen av dem. Jo, två är mina arbetskamrater. Men det är inga personer jag umgås med. Jag ser att jag har nya vänförfrågningar men jag orkar inte se från vem. Den senaste tiden har vänförfrågningarna varit från unga tjejer som driver porrsajter.

Förstrött scollar jag i Facebookflödet. Inget nytt. Bilder av mat, rasistiska inlägg, samt en del inlägg från självbelåtna som med mindre lyckad framgång lyckas kamouflera sina narcissistiska sidor med självironi.

Jag stänger av mobilen.

Reser mig.

Jag har inte ätit på nio timmar men är inte hungrig. I normala fall får jag huvudvärk om jag inte får mat var fjärde timme.

Jag för upp dörren.

Tittar ut i korridoren.

Jag vänder mig om. Tittar på Leo. Jag vill ta honom härifrån. Ner i bilen och hem till John Ericssons väg. Att allt ska bli som vanligt igen. Men jag förstår att inget kommer att bli som vanligt igen.

Leo hostar till. Jag släpper dörren och går fram till honom. Han vaknar, men slutar inte hosta. Jag lägger honom på sidan, men han fortsätter att hosta. Jag tittar på den röda knappen, men bestämmer mig för att vänta.

Jag reser honom upp. Men hostandet fortsätter. Tvärt öppnar han ögonen och sekunden efter kaskadkräks han blod.

Kapitel 5

Jag sitter på en stol i ett rum som påminner om en rymlig städskrub. Bredvid mig står en sköterska med en hand på min axel. Det är samma sköterska som ledde mig ut ur Leos rum. Jag har blivit erbjuden lugnande. Men jag vill inte ha något som gör mig dåsig. Skulle något mer hända vill jag vara alert.

Jag kan inte minnas att jag ringde på kallelsesignalen när min son började kräkas blod utan bara att jag ropade på hjälp och rusade ut ur rummet och att två doktorer och tre sköterskor kom springande.

Dörren öppnas och jag möts av två vänliga ögon.

”Du kan komma in nu. Din son är vaken och mår efter omständigheterna bra.”

Jag är så utpumpad att jag knappt orkar resa mig. Jag börjar inse att det inte kommer att gå. Jag kommer inte att kunna hantera oron och stressen över att Leo är allvarligt sjuk. Professionell hjälp är ett måste för att jag ska klara mig igenom detta.

Sköterskan hjälper mig upp från stolen.

”Tack”, säger jag.

Hon ler. Men jag ser att hon nickar oroligt mot doktorn.

”Vill du att jag följer med dig in?” säger sköterskan som jag först nu noterar heter Sara.

Jag skakar på huvudet, tvingar fram ett leende, och hon släpper min arm.

Läkaren sträcker fram sin hand.

”Lars Brandin. Jag är en av två jourhavande läkare här i natt.”

”Anders”, säger jag och tar hans hand.

Lars ögon är tunna och allvarliga och utseendemässigt påminner han om en av läkarna i Lindas favoritserie *Grey's Anatomy*.

Jag släpper hans hand. Han går iväg och jag följer efter. Jag vänder mig om i steget, lyfter på handen i ett tack och får ett leende till svar av Sara.

Jag går några steg bakom Lars. Det känns som om jag svävar fram. Att mina skor är små luftkuddefarkoster. Men svävandet går långsamt. Som om tiden saktats ner. Att det jag upplevt i dag hållit på i dagar.

Jag drunknar i mina tankar men uppmärksammar att Lars håller upp dörren för mig. Jag går in och ser min son med droppåse och en slang fäst i en kanyl i armen.

”Hej”, säger jag och lägger mina händer på hans kinder. ”Vad du skrämde mig.”

”Förlåt, pappa.”

Jag känner tårarna och vänder mig om. Men Lars har inte följt med in.

Jag tittar på min son.

”Det är ingen fara”, säger jag. ”Tillsammans fixar vi det.”

Leo ser på mig.

”Var inte ledsen, pappa.”

Jag nickar.

”Jag är bara lite trött Leo”, säger jag.

Det blir tyst och Leo blir allvarlig. Jag kan se att hans ögon blir glansiga.

”Jag kommer väl att ligga här längre än en natt?”

”Det vet vi inte”, säger jag.

Det blir tyst igen. Under filten sträcker Leo ut sin hand. Jag tar den.

”Oavsett hur många nätter du ska ligga här så kommer jag att vara här varje natt med dig.”

”Du måste jobba.”

”Jag tar tjänstledigt.”

”Vi måste ha pengar, pappa. Du måste köpa mat och betala räkningar.”

”Jag har en del sparat.”

Efter Lindas död fick jag ut en del pengar från försäkringsbolaget. Pengar som jag inte rört. Jag har även sparat en del.

Leo nickar och sluter ögonen.

”Jag kan även jobba härifrån”, tillägger jag.

Min son är trött. Jag också. Ändå är detta bara början. Det kommer att bli många sömlösa nätter. Hur många vet bara Gud.

Det knackar på dörren och jag vänder mig om. Det är Sara.

”Är allt okej?”

”Så okej det kan vara”, säger jag och känner hur tårarna börja rinna igen.

Sara släpper dörren.

Hon går fram.

Kramar mig.

Det känns bra. Det var länge sedan någon kvinna kramade mig.

”Sätt dig ner så ska jag gå och hämta en filt till dig och ett glas varm mjölk med en sked honung i.”

Jag släpper henne.

”Tack”, säger jag och sätter mig.

Sara lämnar rummet och jag tittar på min son som somnat. Jag tänker tillbaka på den tid som varit. På alla skratten vi haft tillsammans. Men också på alla de tårar vi fällt när vi pratat om mamma. Stunder som märkligt nu känns bra eftersom jag inser att det finns ytterligare en grad av elände som kan drabba en.

Det kan låta ofattbart men tankarna att Leo skulle bli allvarligt sjuk har aldrig slagit mig. Kanske var det för att jag trodde att vi redan fått vår beskärda del av bedrövelsen: Att Leo vid fyra års ålder skulle mista sin mamma och att jag skulle förlora den kvinna jag älskade.

Dörren öppnas och Sara kommer in med en bricka med mjölk och kex.

”Drick nu detta så ska jag gå och hämta en säng och en tandborste till dig.”

”Tack”, säger jag.

”Jag är tillbaka om fem minuter”, säger Sara.

Hon lämnar rummet.

Jag gäspar och ser fram emot några timmar sömn. I morgon väntar en ny dag. Eller kanske redan i natt.

Kapitel 6

Det är mitt i natten. Nattbelysningen är tänd och jag kan känna att det försiggår någon aktivitet i rummet.

När jag öppnar ögonen ser jag att Leo står vid fönstret. Jag kan inte röra på armarna eller benen men blir inte alltför uppskrädd eftersom jag vet att hjärnan under REM-sömnen stänger av musklerna i kroppen för att man inte ska sparka och fåkta med ben och armar när man sover och att sömnförlamningen kan dröja kvar några sekunder efter att man vaknat. Jag får inte heller fram ord och har svårt för att andas så jag ligger kvar och tittar på Leo och inväntar att muskelkontrollen ska infinna sig. Samtidigt blir jag orolig för att han lämnat sängen och tagit bort slangen till droppåsen.

En kall kåre vandrar längs ryggraden när jag ser att någon ligger i Leos säng. Jag försöker resa mig. Men det går inte. Jag kisar och skräcken fyller mig när jag ser att personen i sängen är Leo. Jag tittar mot fönstret men ser bara ryggtavlan på pojken så jag kan inte vara säker men han och Leo har samma kroppshållning. Att hallucinera under sömnparalysen hör mer till vanligheterna än ovanligheterna men nu har det gått snart en halv minut sedan jag slog upp ögonen och jag kan fortfarande inte röra mig.

Plötsligt vänder pojken sig om, och när jag ser att han har Leos ansikte skriker jag rakt ut men det kommer inget ljud.

Jag tittar bort mot sängen och ser att Leo ligger i den.

Pojken vid fönstret lämnar rummet och jag anstränger mig för att samla kraft att ta mig upp ur sängen. Men det går inte.

Plötsligt släpper sömnförlamningen och jag kastar mig upp ur

sängen och springer fram till Leo och tar tag i honom.

”Leo, vakna!” skriker jag.

När Leo rör sig släpper en del av anspänningen. Gestalten vid fönstret är försvunnen och jag rusar ut i korridoren. Jag tittar åt båda hållen, men ingen där. Snabbt vänder jag tillbaka in i rummet, lägger en hand på en sovande Leo och med den andra greppar jag tag i larmknappen och trycker. På nytt springer jag ut ur rummet, tittar höger, sedan vänster. Jag bestämmer mig för höger och rusar fram i den långa korridoren. Det känns som om mina steg går i ultrarapid och att varje steglängd blir allt kortare ju närmare jag kommer hissarna. Jag förstår att det bara är en illusorisk känsla sprungen ur den stress jag är utsatt för. Men känslan är så påtaglig.

När jag når hissarna ser jag ena hissdörren slå igen. Jag kastar mig fram mot det avlånga hissfönstret för att se om någon klivit in i hissen. När jag ser ryggtavlan på pojken bankar jag på hissdörren för att han ska vända sig om, men ögonblicket efter blir det mörkt i hissfönstret och hisskorgen försvinner ner.

Jag bestämmer mig för att ta trapporna. Jag vänder mig om och knuffar upp dörren till trapphuset.

I trapploppet kommer jag in i ett slags översinnligt tillstånd men får en känsla av att jag i stället ska vända tillbaka upp. Samtidigt måste jag få reda på vem pojken är och hur han kan vara så lik Leo.

När jag når markplan ser jag pojken och han går mot entrén.

Jag rusar efter honom.

”Hej du, grabben!” hojtar jag. ”Kan du stanna, jag vill växla några ord med dig?”

Trots att han saknar skor fortsätter han att gå mot utgången. Se-

kunden efter passerar han entrédörrarna ut i mörkret.

Jag ökar farten och springer efter.

På trottoaren tar jag tag i hans ena axel, vilket får honom att vända sig om. När jag ser hans ansikte får jag en smärre chock. Det är Leo och han är kritvit i ansiktet och det blöder ur hans mun.

”Pappa”, säger han.

Jag står blyxtstilla gapande.

”Krama mig, pappa”, säger han. ”Jag ska snart dö.”

Jag skriker rakt ut.

Sekunden efter känner jag en hand på min axel. När jag tittar upp ser jag en sköterska.

”Vad?” säger jag och sätter mig upp i sängen och tittar bort mot Leos säng.

Sköterskan tar min hand.

”Du har haft en mardröm”, säger hon. ”Leo sover.”

”Är det säkert?” säger jag och ställer mig upp och tittar bort mot fönstret, men ingen där.

Sköterskan släpper min hand och jag går fram till Leos säng. *Han sover.* Jag vänder mig om mot sköterskan.

”Jag hade en hemsk dröm.”

”Jag förstår”, säger hon. ”Du har en tuff tid som väntar. Ja, det har ni båda. Men vi hjälps åt. Det ska nog gå bra.”

Jag svarar inte.

Kapitel 7

Söndag den 5 november 2017

Klockan har blivit kvart i sju. Det är morgon. Leo sover fortfarande och jag sitter i sängen i t-shirt och i ett par lånade sjukhusbyxor. Egentligen kan jag inte vara helt säker på att min son sover. Varje gång jag tittar bort mot hans säng så undrar jag om han är i livet. Ovissheten om han andas eller inte framkallar ett tryck över bröstet och ger mig andnöd, som om någon trätt en plastpåse över mitt huvud.

Dessutom är jag mentalt slut.

Jag vaknade redan halv fem och har sedan dess varit vid Leos säng var femte minut. Däremellan har jag legat och stirrat upp i taket och ställt mig frågan ett flertal gånger: Vad är det som händer?

I dag är jag tvungen att ringa min chef på jobbet. Jag måste berätta vad som hänt och förbereda honom på att jag under en tid kommer att jobba hemifrån. Eller rättare sagt härifrån. Och i morgon, måndag, ska jag ha ett längre samtal med Terje Wergeland och prata om den kommande behandlingen.

Eländet har verkligen satt saker i perspektiv. Att sitta med företags räkenskaper är inte att tänka på. I stället känns det som om jag vill ringa Mats på jobbet och säga upp mig och aldrig mer sätta min fot där. Den lilla energi som finns kvar måste jag hushålla med, kraft avsedd att prata med läkare och sköterskor och få i mig mat och förrätta naturbehoven.

Drömmen i går har tagit hårt på mig. Jag är fortfarande osäker om det var en dröm eller om en pojke med Leos ansikte var här

inne. Och skrockfull som jag är så tror jag att drömmen har en betydelse. Men också att den darrhäfta kvinnan i väntrummet på Universitetssjukhuset Mas i Malmö var ett tecken. Att det värsta väntar.

Jag reser mig upp ur sängen. Kollar klockan på nytt. Ronden är snart här. Vad kommer läkaren att säga?

Det är så många frågor jag vill ställa men förstår att de inte kan svara på alla. Jag får försöka samla mig och senare i dag skriva upp de frågor som känns mest relevanta och i morgon när jag träffar Terje Wergeland får jag förhoppningsvis svar.

Jag tar mina jeans som hänger över stolsryggen. Bara en sådan sak som att klä sig dränerar mig på energi. Hela dagen skulle jag kunna gå i de vita sjukhusbyxorna.

Jag tar av mig byxorna och kastar en blick på väggklockan igen. Jag viker byxorna och lägger på stolen.

Jag drar på mig jeansen men hinner inte sätta mig förrän det knackar på dörren. In kommer ett helt vårdteam: två läkare, tre sköterskor och en kostymklädd man.

”God morgon!”

Morgonfrasen kommer från den asiatiska mannen i kostym och jag förstår att det är något slags expert inom Leos sjukdom.

Han sträcker fram handen.

”Är det pappan?”

”Ja”, säger jag och tar hans hand.

”Jag heter Jin Wei och är professor i onkologi.”

”Anders.”

Jin är i femtioårsåldern och pratar svenska med brytning. I blick-
en finns ett lugn. Jag förstår att detta är en person som kan det
mesta inom cancerformen juvenile myelomonocytic leukemia.

”Och Leo sover?”

”Ja”, säger jag och går fram till min sons säng.

Den ena läkaren kommer fram, lägger en lätt hand på Leos hu-
vud samtidigt som han tittar på mig.

”Kan du väcka honom?”

Jin kommer upp emellan.

”Nej, det behövs inte. Låt pojken sova.”

”Tack”, säger jag.

Jin lägger sin hand på min axel. Ur innerfickan tar han upp ett
visitkort.

”Om du är orolig och känner att du behöver ha svar på en frå-
ga om juvenile myelomonocytic leukemia och varför Leo reagerar
som han gör under behandlingen så kan du ringa mig.”

”Tack”, säger jag, tar visitkortet och tittar på det.

”Doktor Terje Wergeland är en utmärkt läkare och lika kunnig
som jag men ibland känns det bra att få höra två utlåtanden.”

Jag nickar och det blir tyst några sekunder.

En sköterska tar min hand.

”Har du kunnat sova något i natt?”

”Nej, det har inte blivit så mycket sömn.”

”Jag förstår”, säger hon. ”Det är mycket att ta in.”

Den yngre av de två vitklädda läkarna viskar något till Jin Wei som nickar och lägger sin hand på Leos panna.

Jin tittar på mig.

”Leo har väl inte haft någon feber i natt?”

”Nej, inte vad jag vet”, säger jag. ”Är han varm?”

”Nej då, kanske något enstaka. Trettiosju komma sju... åtta.”

Den ena sköterskan räcker Jin en örontermometer. Jin gör en gest till henne att det är hon som ska göra det.

Den ena läkaren lägger sin hand på Leos huvud och sköterskan för in termometerpipen i Leos öra.

”Har du fått något att äta?” säger Jin och tittar på mig.

”Nej, jag är inte hungrig. Men en kopp kaffe hade varit gott.”

”Trettiosju komma sju”, säger sköterskan.

”Då följer du med mig och tar en kopp”, säger Jin.

”Det skulle jag så gärna men jag föredrar nog att stanna här ifall Leo vaknar.”

”Okej”, säger Jin och sträcker fram sin hand.

Jag tar hans hand.

”Tack”, säger jag.

Jin nickar mot den ena sköterskan.

”Du fixar en smörgås och en kopp kaffe till Anders.”

Sköterskan nickar och teamet lämnar rummet.

Kapitel 8

Det är söndag förmiddag och jag är ute och går på sjukhusområdet. Det är kallt i vinden men solen är framme. Sara, den unga sköterskan, är inne hos Leo. Det känns tryggt. Hon är en mjuk person som verkar gjord för yrket.

Jag har bestämt mig för att köra hem och byta kläder. Men först ska jag ringa till jobbet. Egentligen vill jag inte dela med mig om vad min son går igenom men känner att jag är tvungen. Detta är inget som går över på någon vecka och som en normalt funtad människa klarar av att hålla för sig själv. Dessutom har vi mycket att göra på kontoret denna vecka och nästa så Mats vill säkert ha en bra förklaring till varför jag inte kan infinna mig på arbetsplatsen i morgon.

Jag faller ner kapuschongen.

Det som hänt får mig att stanna upp i steget och ofrivilligt gå tillbaka i minnet av perioder i livet där Linda och Leo finns med. Som om min själ befaller det och vill uppleva ögonblicken igen, trots att stunderna inte alltid var bra. Men det är så hjärnan fungerar. Även mindre minnesvärda stunder blir med tiden minnesvärda när personerna i dem inte finns kvar i livet längre. Men Leo finns kvar därför förundras jag över mina återspeglningar. Som om något i det undermedvetna vill tränga fram och berätta saker som jag under det senaste dygnet förträngt: Att min son inte kommer överleva detta.

Jag tar upp min mobil och slår Mats nummer. Sekunder går och det knäpper till i luren.

”Hej”, säger jag. ”Det är Anders.”

”God morgon, Anders.”

Jag vet inte varför men bestämmer mig för att inte säga det på telefon utan bara framföra att jag kommer upp på kontoret i morgon under dagen och berättar vad som hänt.

”Jag ska bara underrätta dig att jag inte kan vara på kontoret i morgon förrän tidigast klockan nio.”

Det blir tyst.

”Det har väl inte hänt något?”

”Vi får ta det i morgon”, säger jag.

”Okej. Klockan nio i morgon.”

”Tidigast”, säger jag.

”Du vet att vi har mycket att göra?”

”Ja”, säger jag och trycker av.

Jag stoppar mobilen i fickan och faller upp kapuschongen på duffeln. En rock som jag fick av Linda i trettiofemårspresent och som börjar bli medfaren eftersom jag använt den flitigt de senaste höstarna och vårarna. Men jag älskar den.

*

Linda var en generös människa. Hon tyckte mer om att ge presenter än att få. Jag minns speciellt ett tillfälle. Det var bara några enstaka månader efter att vi hade träffats. Vi hade lunchat tillsammans och när vi lämnade restaurangen köpte hon en trisslott. På den skrapade hon fram tusen kronor. I stället för att ta pengarna och köpa den vinterkappa hon länge sett ut köpte hon fem presenter, en till mig och fyra till sina arbetskamrater. Det var så hon

var. Kanske hon redan här var bipolär, eller hade någon form av borderline, eftersom jag minns att hon på kvällen helt oförståeligt började gråta. Inte för att hon ångrade att hon köpt parfym och slipsar till sina arbetskamrater utan för att hon plötsligt bara kände sig allmänt ledsen.

*

Jag och Linda träffades dagen före min trettioårsdag. Det var på stranden, på Ribersborg, vid T-bryggan.

Jag hade ganska nyligen brutit upp från ett tvåårigt förhållande och satt i en solstol och ögnade igenom en kvällstidning, där jag bland annat kunde ta del av Zlatans övergång till Inter. Förmodligen såg jag inte allt för munter ut denna augusti eftermiddag eftersom en äldre dam stannade till och undrade om jag hade sålt smöret och tappat pengarna. På den tiden var jag en pratsam och öppen karaktär och berättade att jag nyligen separerat och att det troligtvis var det som fick mig att se hängig ut. Kvinnan lyssnade förtröstansfullt och förstod vad jag gick igenom och med en öm klapp på kinden gick hon därifrån med orden att kärleken kommer när man minst anar det.

När det var dags att fälla ihop solstolen och bege sig hemåt dök det upp en tjej i min ålder och undrade om hon fick bjuda mig på glass. Hon var inte vacker och kurvig som jag i drömmarna ville att min nästa kvinna skulle se ut efter uppbrottet från Vivian. Men det fanns en aura kring henne som jag inte tidigare upplevt hos någon kvinna. Hennes ögon uttryckte lidande och sorg. Och kanske var det detta som fick mig att tacka ja till glassen.

Tre timmar senare fällde jag ihop solstolen.

Aldrig tidigare hade jag pratat så djupt med en person. Jag föll

pladask för hennes existentiella reflektioner över livet. Hon var två år yngre än jag, men hennes själ var så mycket äldre. Som om hon levt tidigare.

Jag fick köra Linda hem eftersom hennes arbetskamrat och hennes pratglada mormor hade åkt hem för flera timmar sedan.

Kapitel 9

Jag är hemma i köket i trerummaren på John Ericssons väg. En timme har gått sedan jag lämnade Lund. Jag har tagit en snabbdusch, bytt kläder och packat ner varma kläder till Leo och ska snart köra tillbaka till sjukhuset. Framför mig på bordet har jag ett fotoalbum, fotografier från när jag, Linda och Leo var på Öland.

På bilderna är Leo nyss fyllda två och vi har tagit in på natursköna Ekerums Camping & Stugby som ligger vid Halltorps Hage vid Kalmarsund och har havet och ett naturreservat som närmaste grannar.

Jag river av en bit papper från hushållsrullen och torkar tårarna. Planerna på Öland var först att hyra en stuga som vi bokat flera veckor i förväg men Leo ville så gärna ligga i tält så efter att vi pratat med den vänliga tjejen i receptionen och fått avbokat stugan åkte vi iväg och köpte ett tält. Vi fick en fin tältplats i den lummiga lövskogen med möjlighet till skugga och lite skydd för vinden. Vi hade nära till kök, duschar och toaletter, och våra grannar, ett tyskt par med två väluppfostrade flickor, samt ett gäng ungdomar som tagit studenten, var underbara.

Under dessa dagar på Öland klarade sig Linda från skoven. Kanske var det för att vi hade fyra vädermässigt fina dagar och att Leo blev stormförtjust i campingens alla aktiviteter. Inte minst lekparadiset och barnklubben med campingens rymdmaskot Blix som tar hand om barnen och hittar på bus och kul. Men också för att Linda fick rå om sig själv. Varje dag deltog hon i vattengympan och strandyogan.

En eftermiddag besökte jag och Leo en av de två golfbanorna

i närheten av campingen. Där mötte vi en engelsk familj med en son på fem år. Av dem fick vi låna ett par golfklubbor för att prova på att slå några bollar och Leo tyckte att det var kul. Mamman och pappan hade börjat spela golf i samband med att deras son kom till världen. De menade att det var en lagom fritidssyssla när de nu började närma sig fyrtio. Men också att få sonen tidigt intresserad. De skojade om att jag också skulle börja med golf så att Leo skulle få en naturlig väg in i sporten och längre fram skulle våra söner mötas på Europatouren. Det sådde ett frö hos mig. På hösten var jag och Leo på Bo Ohlsson i Tomelilla och där fann jag ett litet golfset, väska med fem klubbor, för fyrahundra kronor.

För att väcka en liten pojkes, eller för den delen flickas, intresse för en idrott gäller det att hela tiden följa sporten på teve, prata om den och utöva den. Men inget av detta förmådde jag. Jag hade fullt upp med Lindas humörsvängningar.

Jag känner tårarna igen och tar hushållsrullen. Tankarna är oundvikliga och poppar upp som små kärnladdningar i mitt huvud.

Det blev en del besök på Hyliekrokens Golfcenter innan Leos intresse svalnade. Under några månader var jag besviken på mig själv att jag inte orkade fullfölja det som jag bestämt mig för.

*

Jag sitter i bilen, passerar Värnhemstorget på väg ut mot motorvägen. Jag ser en massa människor i rörelse, de skrattar, pratar i sina telefoner som om allt är som vanligt. Jag vill köra ner rutan, hojta åt dem att de ska ta bort sina flin från läpparna och fråga hur de kan vara så lugna när min son är allvarligt sjuk.

Samtidigt vet jag att bitterheten kommer att bryta ner mig. Jag måste få bort de tankar som sköljer över mig att min son har blivit

orättvist drabbad.

Jag saktar in vid rött ljus, stannar, och en kvinna som håller en pojke i handen kliver ut på övergångsstället. Plötsligt börjar pojken skrika och dra sin mamma i armen. Våra ögon möts och pojken räcker tunga åt mig. Självt har jag världens lugnaste och snällaste kille. Ändå är det han som blivit drabbad av den värsta sjukdomen.

Hela gårdagen tänkte jag på det. Kanske är det jag som gjort något moraliskt förkastligt och någon där uppe vill att prövningen, straffet, ska kanaliseras genom den person jag älskar mest. Men att ta två personer ifrån mig skulle vara ett straff som inte ens djävulens samvete skulle gå ostraffat förbi.

Jag kan inte dra mig till minnes att jag förorsakat någon annan lidande och elände. Jag tycker själv att jag varit socialt ansvarstagande. Inte minst under mina år på revisionsbyrån. Om så ändå vore fallet så är det svårt att erinra sig vad. Visst kunde jag i unga år, likt många andra av mina vänner, vara en självbespeglande varelse och ganska elak. Men det är något som hör åldern till. Jag minns att vi ofta drev med en man på gården som var hemfallen åt alkoholen. Varje dag passerade han där vi stod och fick av oss glåpord och skratt eftersom han alltid visade halva ändan. Det hände också att vi tryckte ner en glasspinne mellan hans skinkor. På den tiden kändes det oförargligt. Det var mest ett pojkestreck. Men i dag känns det ledsamt.

Det blir grönt ljus och jag passerar övergångsstället på Lunda vägen och svänger ut mot E22:an. Jag tänker på att om allt slutar lyckligt, vilket jag måste tro att det kommer att göra, ska jag sluta arbeta och göra mig av med allt. Även lägenheten. Jag ska köpa en husbil, och den ska parkeras nära Leos skola. När Leo befinner sig i skolan ska jag köpa penslar, palett, färger och staffli och påbörja

mitt målände. När Leo sedan kommer hem och inte känner för att träffa någon kompis ska jag och min son tillbringa tid tillsammans. På vardagar kan vi köra iväg till någon liten sjö och fiska. Allt har vi med oss: kök, bord och stolar, toalett, ja, även sängar och sovrum. Livet blir kanske inte enklare med en husbil men inte fullt lika inrutat som att varje dag gå till en arbetsplats vid samma klockslag och avsätta vareviga söndag till tvättning och städning. Men mitt drömmande får vänta eftersom det under lång tid framöver kommer att saknas en färg på paletten.

Jag svänger ut på motorvägen. Om femton minuter är jag hos Leo. Jag saknar honom redan. Det är också nu jag bestämmer mig för att berätta för honom att de har hittat cancer.

Kapitel 10

Det har blivit söndag eftermiddag och jag och Leo är ute och går på sjukhusområdet. Det är mildt i luften, men aningen blåsig.

Med strikta rekommendationer från läkaren har jag svept in Leo i en kofta och satt på honom dunjackan. För säkerhets skull har jag också tagit med en filt.

Jag lägger en arm om min son och sneglar upp mot de höga trädtopparna. Med undantag för ett fåtal röda löv som ihärdigt klänger sig fast på de spretande grenarna har de flesta löv förlorat taget och ligger förtorkade i små högar på marken. Den nyckfulla vinden får lövhögarna att prassla och det låter som om något gömmer sig i högarna och ligger där i bakhåll för oss.

Trots den begynnande febern i morse har Leo kunnat äta och mår förhållandevis bra. Men jag vet att det bara är tillfälligt. Förr eller senare kommer febern att slå till med rungande kraft och Leo kommer att må ruttet.

Längre fram ser jag en bänk och bestämmer mig för att det är där vi ska göra vårt stopp. Det är nu jag ska berätta för den person jag älskar mer än livet självt att han inte är född under en lycklig stjärna. Att jag inte kan beskriva nog hur ledsen jag är för att han vid sju års ålder redan ska ha fått uppleva de två värsta sakerna i livet: Att hans älskade mamma dog ifrån honom och att Gud nu slagit till igen och gett honom den mest förrädiska sjukdomen av alla.

”Ska vi sätta oss?” säger jag.

”Det är kallt, pappa.”

”Jag har filt”, säger jag och lyfter av rygsäcken.

För första gången på snart två dygn ler Leo, vilket värmer mitt hjärta för ett ögonblick. Jag klappar honom på huvudet och tar upp filten, breder ut den på bänken för honom att både sitta på och svepa in sig i.

”Sätt dig”, säger jag och stryker med ena handen över filten.

Leo sätter sig.

Fastän jag har gått igenom det flera gånger i huvudet skakar jag i hela kroppen.

”Ska inte du sitta, pappa?”

”Jo”, säger jag och sätter mig.

De filtflikor som Leo inte har under sig sveper jag om honom.

Jag tittar på honom och våra blickar möts. I hans ögon finns en uppgivenhet. Som om han redan vet.

”Jag har pratat med läkaren”, säger jag och lägger armen om honom.

Leo ser på mig med stora ögon.

”Skulle du inte göra det i morgon?”

”I morgon?”

”Ja, med Terje något.”

Jag förstår att Leo är fullt medveten om vad som håller på att hända eftersom han har registrerat de viktiga namnen.

”Jo, Terje Wergeland”, säger jag.

”Har de hittat vad som är fel på mig?”

Jag vet inte vad jag ska svara. Som om jag svikit honom. Att han

vet att han är allvarligt sjuk och att jag undanhållit det.

”De var inte säkra först. Det var därför vi blev sända hit till Lund.”

Leo lyfter på ena armen så den ena filtfliken glider ner. I hans ögon kan jag se att han är arg och besviken.

”Varför har du inte berättat?”

”Berättat vad?”

”Att jag är jättesjuk.”

Leo gör det lätt för mig samtidigt som jag känner mig som en stor lögnare.

”Det visste de inte först.”

Det blir tyst och Leo viker ner den andra filtfliken. Han tittar ner i marken. Sekunder går. Tvärt lyfter han blicken.

”Vad är det för fel på mig?”

Jag tittar på honom.

Kan känna tårarna.

”Hur sjuk är jag, pappa?”

Jag kan inte få fram något.

”Pappa, kan du svara?”

Jag kramar min son.

”Är det cancer, pappa?” säger han och gör sig fri från min famn.

Han ställer sig upp och filten faller till marken.

”Ska jag dö?”

Jag brister ut i gråt, reser mig upp och tar tag i honom.

”Vi ska klara det, Leo. Tillsammans”, säger jag och försöker ställa mig för att inte bryta ihop.

Leo börjar gråta.

En äldre kvinna stannar till på andra sidan. Jag och Leo omfamnar varandra och jag ser att hon är på väg mot oss.

Hon är i sjuttioårsåldern, och när jag ser vem det är hajar jag till.

När hon är ett tiotal meter ifrån oss släpper jag Leo. Jag tittar på henne. Hennes silvergråa hår är uppsatt i en knut och hennes grådaskiga kappa är skrynklig och i handen har hon en pepparkaksfärgad handväska.

”Vem är du?” säger jag högt.

Leo vänder sig om och tittar på kvinnan.

”Hur känner jag dig?” säger jag.

”Vi känner inte varandra”, säger hon. ”Men jag vet vad ni går igenom.”

Hon fortsätter fram till oss.

”Hur kan du veta vad vi går igenom?” säger jag.

”Det kan jag inte, men jag såg att din son var sjuk när vi möttes i väntrummet på sjukhuset i Malmö.”

”Jo, det minns jag så väl eftersom du bara reste dig upp och försvann utan ett ord.”

Kvinnan står tyst.

”Fanns tankarna där att du kanske skrämde min son när du tvärt släppte hans hand och sedan reste dig och bara gick?” säger jag.

”Ja”, säger hon.

Svaret är inte vad jag förväntade mig och jag känner att jag håller på att tappa kontrollen. Jag tar tag i henne.

”Vem fan är du?”

”Nej, pappa, gör inte så.”

Leo tittar bedjande på mig så jag släpper henne. Hon betraktar mig i tysthet, vänder sig om och går.

Kapitel 11

Gråten har tystnat. Vi sitter på bänken och håller om varandra. Jag har svept filten om oss båda. Jag tittar upp. Det känns som om himlen, byggnader, bilar, buskar och träd har en annan färgton än vad de brukar ha.

”Vi får gå tillbaka in”, säger jag försiktigt.

Jag vet att min son är besviken på mig. Det är fullt förståeligt. Jag är också besviken på mig. Och rädd. Samtidigt får jag inte visa Leo. De mentala rasen får komma under mina ensamma stunder.

”Leo, vi får gå in nu”, säger jag och viker ner filten. ”Vi har suttit här länge. Det börjar bli kallt.”

Leo tittar på mig.

”Vad är en skyddsängel för något?”

”Var har du hört skyddsängel?”

”I skolan.”

”En skyddsängel är en ängel som vakar över en när man har det svårt.”

”Som vi har det nu.”

Jag kan inte hålla tårarna borta.

”Ja, Leo, som vi har det nu. Och som vi hade det när mamma lämnade oss”, säger jag och torkar bort tårarna med ärmen. ”Men denna gång blir det bättre, jag lovar.”

”Då måste vi vara starka, pappa.”

”Ja”, säger jag och för min panna mot hans.

Jag reser mig från bänken och sträcker ut min hand.

Leo tittar på mig.

”Kan du vara min skyddsängel, pappa?”

”Jag kommer alltid att vara din skyddsängel. Det blev jag i ögonblicket du kom till världen.”

Leo tar min hand och reser sig från bänken och filten faller till marken.

”Men denna gång behöver jag all hjälp jag kan få.”

”Det får du väl av Terje?” säger Leo.

Jag lyfter upp filten.

”Det är sant. Men vi behöver kanske ännu fler skyddsänglar än Jin Wei och Terje.”

”Vem är Jin Wei?”

”Jin Wei är en professor inom onkologi som jag pratade med när du sov.”

”Är han kines?”

”Jag vet inte. Kanske.”

Jag viker ihop filten och lägger ner den i ryggsäcken.

Leo tittar på min ryggsäck. En ljusblå Salomon.

”Om jag inte dör, pappa, kan jag väl få en sådan?”

Jag släpper ryggsäcken och sätter mig på huk och omfamnar honom.

”Du får inte tänka så”, säger jag med gråten i halsen.

Leo börjar gråta.

”Jag är rädd, pappa.”

”Jag vet”, säger jag och kan känna hur jag skakar i hela kroppen. ”Det är jag också, men tillsammans ska vi fixa det. Och redan i morgon ska jag köpa en likadan ryggsäck till dig.”

Leo tittar på mig. Några tårar rinner längs hans kinder. Jag torkar bort dem med handflatan.

”Vill du ha en blå?” säger jag för att bryta tystnaden.

Han nickar.

”Säkert?”

”Det vet du, pappa. Blå är min favoritfärg.”

Jag klappar honom på huvudet.

”Vi måste gå in nu”, säger jag. ”Sköterskorna undrar säkert var vi är.”

”Pappa”, säger Leo och tittar upp. ”Det har slutat blåsa.”

Jag tittar upp och ser att det är helt vindstilla. Jag tar ryggsäcken och sätter på mig den, lägger armen om Leo och vi börjar gå.

”Vinden kan också vara en skyddsängel”, säger jag.

Leo tittar nyfiket på mig.

”Kan den?”

”Det finns tre sorters änglar.”

”Vilka?”

”Skyddsänglar, jordänglar och ärkeänglar.”

”Berätta, pappa, vad gör de?”

”Jag berättar när vi kommer in.”

Kapitel 12

Det har blivit kväll. Leo sover och jag sitter bredvid honom på stolen med en hand på hans bröstkorg. Tystnaden ger mig själslugn.

Innan Leo somnade åt han fem köttbullar, en stor skopa potatismos och drack ett glas mjölk så i natt slipper han droppet. Ord som kom från sjuksköterskan.

Jag gäspar och sneglar på vägguret. Att reflektera över dagen som går mot sitt slut, som jag alltid gör på kvällen när Leo lagt sig, har jag bestämt mig för att upphöra med. Det finns ingen mening med det längre. Jag kan inte ändra på något. Allt verkar förutbestämt.

Leo öppnar ögonen tvärt.

”Pappa, jag har drömt om änglarna.”

”Änglarna.”

”Ja, skyddsänglarna.”

Klockan är kvart över elva och jag förstår att det inte kommer att bli någon sömn den närmaste timmen.

”Du lovade att berätta.”

Jag nickar.

”I andevärlden är ärkeänglarna starkast.”

Leo sätter sig upp i sängen.

”Hur då?”

”De har mest kraft. Inte starkast i muskler, utan häruppe”, säger jag och stryker min hand över min sons panna.

Jag förstår att han börjar inse allvaret i det hela.

”Deras uppgift är att förmedla budskap till människor och Gud.”

”Hur då?”

”Jag vet inte så mycket om ärkeänglar men jag vet att änglar är med oss varje minut. Att skyddsänglarna är med oss under våra liv på jorden och skyddar oss mot olyckor och annat. Det är de änglar som tillbringar mest tid med att ta hand om oss.”

Leo lyssnar koncentrerat.

”Vi får hela tiden tecken från skyddsänglarna. En människa behöver inte bara ha en skyddsängel utan kan ha många.”

”Kan vinden vara en skyddsängel?”

”Inte en skyddsängel i sig men ängeln kan lämna sitt meddelande genom vinden.”

”Hur vet man att det är en ängel som gör det?”

”Det vet man inte.”

Leo sitter tyst.

”Det är som du säger”, fortsätter jag. ”För det mesta vet vi inte att det är ett tecken. Och även om vi vetat kan tecknen vara svåra att upptäcka eftersom de inte är så tydliga alla gånger. Dessutom vet vi inte hur vi ska tolka dem.”

”För då skulle det väl vara tvärtom?” säger Leo.

”Tvärtom?”

”Om vinden var ett tecken”, säger Leo.

”Hur menar du?”

”När vi gick ut innan i dag skulle det inte blåsa men efter en stund hade det börjat och när vi gått in hade trädet vid bänken där vi satt blåst omkull och lagt sig över bänken.”

”Det är precis så det fungerar”, säger jag. ”Det kan handla om att du missar en buss för att du tvärt fick ont i magen och var tvungen att springa på toa och sedan när du kommer till jobbet eller skolan får du höra av en arbetskamrat att en buss har kört av vägen eller krockat med en lastbil. Och det var just den bussen du skulle ha åkt med. När sådant händer är det din skyddsängel som varit framme.”

”Men varför skyddar den inte alla?”

”Vad menar du?” säger jag.

”Massor av vuxna och barn får ju sjukdomar och råkar ut för olyckor och dör.”

”Det är sant”, säger jag. ”Jag undrar också varför vissa drabbas.”

”Finns det fler änglar?”

”Det finns också jordänglar, men vad de gör vet jag faktiskt inte. Det viktiga är att vi har våra skyddsänglar.”

Det blir tyst.

”Var blir mina skyddsänglar av om jag dör?”

Jag lutar mig framåt och kramar honom.

”Ingen ska dö här”, säger jag och känner tårarna på nytt.

”Pappa, kan du berätta om mamma?”

”Vad vill du höra?”

”Innan hon blev sjuk.”

”Det finns så mycket fint att berätta. Jag vet inte vad du vill höra.”

”Vad som helst.”

”Okej”, säger jag och sträcker på ryggen. ”Du ska veta att du hade världens snällaste mamma.”

Leo ler.

”En vinter några dagar före jul, det var innan du kom till världen, skulle jag och mamma åka till Jägersro Center för att handla julklappar till varandra. Vi hade bestämt oss för att de fick kosta max tusen kronor.”

”Så mycket?”

”Ja, så mycket”, säger jag och drar på munnen. ”När vi gick in i centrat blev mamma plötsligt tyst. Jag trodde att hon blivit sjuk igen, ledsen, men det hade hon inte.”

”Vad hände?”

”Innan vi delade på oss sade mamma att hon bara ville ha något för femhundra kronor och för den andra femhunderalappen ville hon ha ett presentkort, ja du vet vad ett presentkort är?”

”Sådant man kan handla med?”

”Ja, de fungerar likadant som pengar, men man kan bara handla i speciella affärer med dem.”

Leo nickar.

”När vi kom ut ur affären ville mamma ha sitt presentkort direkt så jag gav henne det. När jag startade bilen hade mamma blivit kissnödig och var tvungen att gå in för att kissa annars skulle hon kissa på sig. Jag vred av tändningen och mamma lämnade bilen. Parkeringen där är stor och vi stod en bit bort från entrén men jag kunde se när mamma stannade vid ingången och gav den äldre

kvinnan, tiggaren som satt utanför, presentkortet.”

”Det var snällt.”

”Ja. Men finast var ändå att hon aldrig berättade det för mig, inte för någon. Hon ville inte skryta med sina goda gärningar. Det är så de flesta gör när de gjort något snällt. De vill att alla ska se och veta det. Kanske var det därför som hennes ängel inte skyddade henne.”

”Hur menar du, pappa?”

”Att han var tvungen att släppa henne. Hon var kallad till något större och mer betydande än livet här på jorden, så när Gud såg hur snäll hon var ville han att hon skulle komma upp. Hon skulle uträtta större saker.”

Leo sväljer.

”Vad då för något?”

”Jag vet inte”, säger jag och känner ögonen tåras. ”Kanske är hon något slags ’chef’ däruppe.”

Vi sitter tyst en stund. Leo verkar nöjd med svaren.

”Försök sova nu”, säger jag.

Leo tittar på mig.

”Du är världens bästa pappa.”

Jag kramar honom och förstår att jag har världens bästa son. Vilket för mig in på tankarna att också han kanske försvinner upp. Att hans skyddsängel släpper honom eftersom det finns viktigare saker att uträtta för honom.

Kapitel 13

Måndagen den 6 november 2017

Det har blivit måndag och jag sitter i bilen på väg till Malmö. Om en stund ska jag träffa Mats på kontoret så jag är på väg hem för att byta kläder.

Tidigt i morse ringde jag till skolan. Jag passade på när jag visste att ingen var där och deras telefonsvarare gick igång. Jag pratade in att Leo kommer att vara borta hela veckan eftersom han blivit sjuk. Hur sjuk sade jag inte.

Jag känner mig utvilad. Både jag och Leo har sovit gott. Men trots att jag bestämt mig och natten varit lugn känner jag mig tom. Att bara droppa bomben till min chef på jobbet känns inte bra.

Även om jag inte kan acceptera det måste jag förbereda mig. Och jag kan inte göra mer än be till Gud. Att tänka tanken att jag ska begrava min son gör mig illamående och jag känner att jag är tvungen att stanna.

Jag kör upp bakom en parkerad lastbil, trycker ner fönstret och vrider av tändningen. Frisk luft strömmar in och jag drar några djupa andetag. I mugghallaren står en avslagen Ramlösa som jag tar några klunkar av.

Jag vrider på innerspeglén.

På dessa tre dagar har jag åldrats flera år. Men ingen kan föreställa sig vad jag går igenom. Det är pappan som ska skydda sitt barn från allt ont i världen. Men det finns inget jag kan göra. Jag kommer att stå där och se min son tyna bort.

”Hallå.”

Jag tittar upp.

”Här kan du inte stå. Det är en lastzon.”

Jag nickar mot parkeringsvakten, startar bilen och kör därifrån.

*

Jag sitter på Mats rum. Han hämtar kaffe. Mats har rummet närmast entrén så jag kunde obemärkt smita in till honom.

Jag tittar ut över Småbåtshamnen. Revisionsbyrån ligger högst upp så vid klart väder kan man se över till Danmark. Byggnaden jag befinner mig i har diamantformade blågröna aluminiumkassetter på fasaden och fick för några år sedan av Limhamns Miljöförening det årliga Bevarandepriiset. Ägaren hade gjort en omfattande renovering och blev tilldelad priset eftersom han var noga med att behålla alla detaljer i huset i dess originalskick.

”Är det säkert att du inte vill ha något?” säger Mats när han kliver över tröskeln.

”Det är säkert.”

Mats ställer muggen på skrivbordet.

Han sätter sig.

”Nu får du berätta vad som har hänt?”

”Jag har funderat.”

”Okej”, säger Mats. ”Vad har du funderat på?”

Mats är i min ålder, fränskild och utan barn.

”Jag väntar”, säger Mats otåligt och greppar muggen. ”Du vet att vi har fullt upp och att vi måste bli klara denna vecka?”

”Det gäller jobbet.”

Mats ställer ner muggen.

”Du vill ha löneförhöjning.”

Jag sitter tyst.

”Hur mycket?” fortsätter han.

Jag drar på munnen.

”Jag är nöjd med min lön.”

”Men det går alltid att bli nöjdare”, säger Mats och ler.

”Jag har bestämt mig för att sluta.”

”Sluta!?”

”Ja.”

”Varför det?”

”Det är personligt.”

Mats lutar sig tillbaka i stolen och lägger händerna bakom nacken.

”Har Mia Rutenius på Grant Thornton erbjudit dig jobb igen?”

”Nej.”

”Du kan väl åtminstone ge mig en hint om var du ska börja?”

”Jag ska inte börja någonstans.”

”Har du vunnit på Lotto?”

”Nej.”

”Ska du hålla mig på halster länge till?”

Jag tittar på honom.

”Jag ska vara hemma och ta hand om sjukt barn.”

*

Klockan har blivit kvart över ett när jag parkerar på lasarettsparkeringen. Om fyrtiofem minuter ska jag träffa Terje Wergeland och prata om den kommande behandlingen. Jag har inte klarat av att googla juvenile myelomonocytic leukemia eftersom jag är rädd för vad det ska stå.

Jag kliver av bilen och ägnar Mats en tanke. Jag har satt honom rejält i klistret eftersom jag bad om att få sluta med omedelbar verkan. Men jag är uttömd på energi och måste vara med min son. Att jag skulle kunna koncentrera mig på räkenskaper är ändå uteslutet. Våra uppdragsgivare har höga förväntningar och det kunde ha slutat med att vi förlorat våra mest betydande kunder. Mats förstod mig. Jag var välkommen tillbaka när allt var över. Jag tackade för erbjudandet, men sade att det var dags att prova något nytt.

*

Klockan har blivit några minuter i två och jag sitter inne på Leos rum och håller honom i handen.

”När kommer doktorn?”

”Vilken minut som helst.”

Konstigt nog är jag inte nervös inför mötet. Som om jag blivit motståndskraftig. Det värsta har redan inträffat.

Leo ska vara med under samtalet. Jag hoppas att Terje inte är okänslig. Det känns fortfarande överkligt. Som om jag befinner mig i en mardröm.

”Behandlingen du ska få ska göra dig frisk, men den kommer också bli ansträngande”, säger jag till Leo i något slags förberedan-

de. ”Du kommer att bli jättetrött och du måste vara stark.”

Leo nickar.

”Min skyddsängel kommer att hjälpa mig.”

Det knackar på dörren och in kommer Terje. Han är civilklädd, kavaj och jeans, och har en pärm i ena handen och i den andra en genomskinlig ask med något som ser ut som en leksak.

”Hej, Leo”, säger han och ger asken till min son. ”Hur mår du?”

Jag ser att asken innehåller en röd leksaksbil i storleken av en hushållsask tändstickor. Leo svarar inte. Han har fullt upp med att bryta förpackningen.

”Och hur är det med dig?”

”Jag tar en dag i taget och har mina stunder när Leo sover, och när jag är hem om för att byta kläder.”

Terje tar stolen och sätter sig.

”Och jobbet?”

”Det får vänta.”

”Jag förstår”, säger Terje och lägger pärmen i knät och skjuter upp sina glasögon i pannan. ”Och din arbetsgivare har full förståelse?”

”Det vet jag inte.”

Det blir tyst och Terje tittar på mig.

”Jag har sagt upp mig”, säger jag.

Terje faller ner sina glasögon.

”Okej. Du vet själv vad som är bäst för dig.”

”Tyvärr inte. Jag försöker bara överleva dagarna.”

Leo släpper blicken från bilen och tittar upp.

”Är du också sjuk, pappa?”

”Nej”, säger jag och tvingar fram ett leende. ”Inte i kroppen.”

”Det ska nog gå bra”, säger Terje och lägger handen på min axel.

Han slår upp pärmen och jag kan se en massa bilder.

”I morgon börjar vi behandlingen.”

”Okej”, säger jag och tittar på Leo för att han också ska vara med.

”Juvenile myelomonocytic leukemia är en ovanlig form av leukemi som kräver en benmärgstransplantation eftersom Leos benmärg är skadad.”

”Hur illa?”

”Den är ganska tilltygad.”

Jag stålsätter mig och tittar på Leo. Han har fullt upp med bilen.

”I vanliga fall botas leukemi med cellgifter, men i detta fall måste vi också hitta en passande benmärgsdonator eftersom det rör sig om JMML.”

Jag minns att Terje sagt detta tidigare.

”Var denna donator med rätt stamceller finns vet vi för tillfället inte. Har vi tur finns den här i Sverige.”

”Så ni letar överallt?”

”Ja, vi har kontakt med de flesta länder i Europa och med USA.”

Jag känner tårarna. Terje tar upp några servetter ur innerfickan och räcker mig.

”I värsta fall kan det ta några månader att hitta en donator, men har vi tur så går det på några dagar.”

Jag torkar tårarna.

”Men vem anmäler sig frivilligt för att bli stamcellsdonator?”

”Tro det eller ej men det är en hel del.”

”De är ju änglar.”

Leo tittar upp och Terje ler.

”Det är en bra benämning på dem.”

”Jag har flera änglar”, säger Leo.

”Ja”, säger jag.

Terje reser sig.

”Ska jag lämna pärmen här”, säger han.

Jag nickar.

”Så i morgon börjar vi med att ge Leo blod eftersom hans Hb är lågt.”

”Det gör inte ont?”

”Nej då. Han kan få lite frossa och bli illamående efteråt, i värsta fall kräkas. Men inget annat. Jo förresten”, säger Terje och rufsar Leo i håret. ”Ditt kiss kan bli rödaktigt.”

Terje vänder sig mot mig.

”Och i slutet av veckan börjar vi med cytostatikan.”

”Cellgifterna?”

Terje nickar och lägger sin hand på min axel igen.

”Det kommer att gå bra.”

”Men först ska vi prova att göra en autolog stamcellstransplantation.”

”Vad är det?”

Terje sätter sig ner igen.

”När Leos sjukdom är i remission, alltså i ett lugnt skede, tar vi stamceller från honom och dessa ges tillbaka till honom efter cytostatikabehandlingen.”

”Ska han använda sina egna stamceller?”

”Ja, men det är tveksamt om det fungerar i Leos fall, så med all säkerhet blir det en allogen stamcellstransplantation.”

Detta minns jag också att han berättat.

”Då finns två möjligheter”, fortsätter Terje. ”Det ena är att man tar celler från en familjemedlem, så i dag ska du få lämna ett blodprov, Anders. Och har vi tur så har ni samma vävnadstyp, så kallat HLA-typ. Men det finns flera miljoner olika HLA-typer så chansen är tyvärr liten. Men i Leos fall kommer vi att använda blod, och då behöver din och Leos HLA-typer inte stämma lika bra överens. Om detta inte skulle gå så får det bli celler från en obesläktad donator. Har vi tur så finns donatorn i Tobiasregistret.”

Jag ska be till Gud, säger jag för mig själv.

”Men en stamcellstransplantation är krävande och kroppen måste vara tillräckligt stark för att klara den påfrestning som en transplantation innebär. Det gäller speciellt om man får stamceller från en annan person.”

Terje reser sig igen.

”Okej”, säger han och klappar Leo på huvudet. ”Till dig säger jag på återseende och du, Anders, kan komma med här så ska du få lämna ett blodprov.”

Kapitel 14

Tisdagen den 7 november 2017

Jag lägger visitkortet på bordet och tittar ut genom fönstret där en kvinna gestikulerar åt en taxibil att stanna.

Jag har precis pratat med Jin Wei och undrade om han hade en stund över. Det hade han. Vi ska mötas här i kafeterian.

Jag hoppas att han kan ge mig mer information om juvenile myelomonocytic leukemia, och om den kommande behandlingen. Samtidigt är jag fullt medveten om att Terje tidigare förklarat utförligt, och att jag kan läsa i pärmen som jag fick av honom. Men jag känner att jag måste prata med någon. Och för Jin fick jag förtroende.

Jag lyfter på handen när jag ser en asiatisk man i vit rock. Han ser mig genast och kommer emot mig.

Jag reser mig.

”God middag, Anders?”

”Hej”, säger jag och tar hans hand. ”Tack för att du kom.”

”Jag ska inte vara tillbaka förrän klockan ett så vi har tid.”

Jag sneglar på klockan på väggen och ser att den är tjugo i ett och förstår att läkare ser tjugo minuter som en evighet.

”Vill du ha något att dricka?” säger jag.

”Nej, tack.”

Jag sätter mig.

”Och blodtransfusionen gick bra, hörde jag?” säger Jin.

”Ja”, säger jag. ”Leo sover nu. Men han ska starta med cellgifter-
na i veckan, så jag undrar lite över cytostatikan och vilka biverk-
ningar den kan ge?”

”Vill du att jag berättar, eller känns det bättre om du tar det i din
takt och frågar och jag svarar?”

”Det är nog lättare annars blir det ett enda stort sjok av informa-
tion och jag kommer att glömma det mesta.”

Jin nickar.

”Kan du berätta lite om stamceller?”

”Stamceller är omogna celler som finns i benmärgen och i blodet.
När de delar sig bildas en ny stamcell och en annan cell, som sedan
delar sig och utvecklas till nya blodkroppar. Det finns tre typer av
blodkroppar.”

Jag böjer på huvudet i en gest att jag hänger med.

”Vita blodkroppar är celler i blodet som ingår i kroppens immun-
försvar för att skydda kroppen mot infektioner.”

Jin blir tyst för några sekunder.

”Och de röda blodkropparna transporterar syre till cellerna.”

”Det känner jag till”, säger jag.

Jin ler.

”Blodplättar, trombocyter, är cellfragment i blodet. Deras huvud-
uppgift är att stoppa blödningar som uppstår i kroppens blodkärl
genom att täppa igen öppna sår på kroppen så att vi inte förblö-
der.”

Jin gör en paus igen.

”Men innan stamcellstransplantationen påbörjas måste vi ta död på cancercellerna, och det gör vi med cytostatikan”, säger han och nickar mot två kvinnliga läkare som passerar vårt bord. ”För att cytostatikan ska kunna komma direkt in i blodet använder vi en tunn plastslang eller en liten dosa i metall eller plast som vi opererar in under huden högt upp på bröstkorgen. Slangen från dosan fästs i ett blodkärl. Syftet med dosan är att man ska slippa få många stick direkt i blodkärlen under behandlingen. Huden på bröstkorgen där dosan sitter bedövas med en salva innan stick för provtagning eller medicinering görs.” Jin gör en kort paus. ”Cytostatika finns även i tablettform, men i Leos fall har vi valt att spruta in cytostatikan direkt i blodet via plastslangen.”

”Detta görs alltså för att få bort de sjuka cellerna ur kroppen innan de nya och friska stamcellerna överförs?” säger jag.

”Det stämmer.”

Jag känner tårarna. Jin lägger sin hand på min.

”Slangen kommer att sitta kvar under hela perioden Leo behandlas och även en tid efter.”

Jag känner att det börjar bli för mycket.

”Cytostatikadroppet sätts på en ställning med hjul så att du och Leo kan gå upp och gå medan behandlingen pågår.”

”Som ett vanligt dropp?”

Jin nickar.

”En del patienter får cellgiftsbehandling under flera dagar i rad och är då inlagda. För andra går det fortare. Det kan gå på endast några timmar under en och samma dag och sedan får patienten åka hem.”

Jin tittar på klockan.

”Jag har fem minuter till så jag kan berätta lite kort om transplantationen. Det finns en del viktigt att säga om den.”

Jin granskar mig, som om han vill försäkra sig om att jag orkar ta emot mer information.

”Vid transplantationen letar sig stamcellerna in i benmärgen för att bilda nya friska blodceller. Under och efter transplantationen kommer Leo att vara väldigt känslig för infektioner. Så med tanke på den cancern han har är det mindre rimligt att han får åka hem. Han får stanna här och vara isolerad under ett par veckor.”

”Får jag inte träffa honom?”

”Jodå”, säger Jin och klappar mig på handryggen. ”Men med tanke på infektionsrisken får du ha skyddskläder.”

Jag känner lättnad.

”En sista fråga”, säger jag. ”Vilka är biverkningarna? Alltså av både cellgifterna och de nya cellerna.”

”Det som är mindre bra med cytostatika är att den inte kan skilja på friska celler och sjuka. Det kan göra att friska celler skadas och medföra biverkningar som att patienten får mag- och tarmbesvär, låga blodvärden och att han tappar håret. Det finns också risk för minnes- och koncentrationssvårigheter.”

”Men...”, säger jag.

”Du kan vara lugn”, säger Jin och tittar på sin klocka. De friska cellerna återhämtar sig efter behandlingens slut, och håret, minnet och koncentration kommer tillbaka.”

Jag sitter tyst.

”Men cytostatika behövs för att stoppa eller bromsa sjukdomsförloppet. Det finns inget annat som är bättre. Cytostatika angriper cancercellerna i kroppen och dödar dem.”

Jin klappar mig på handen igen och reser sig.

”Jag måste tillbaka, Anders.”

Jag ställer mig upp, tar hans hand.

”Tack”, säger jag.

”Jag hoppas att informationen hjälpte dig”, säger Jin. ”Är det något mer du behöver veta så är det bara att ringa.”

När Jin går sätter jag mig ner igen. Jag behöver samla mig. Orden ringer i mina öron. *Tappa minnet och koncentrationssvårigheter.*

Kapitel 15

Onsdag den 8 november 2017

Det är morgon och jag sitter i sjukhusets kafeteria med mobilen. På bordet står en kaffekopp och på en assiett ligger två orörda ostfrallor.

Jag är rejält nere och har gråtit. Mitt blodprov hade inte samma vävnadstyp som Leos, så det enda som återstår nu är att finna en donator. Ändå var inte detta det värsta eftersom det var väntat. I stället kom chocken när jag tog mod till mig och googlade Tobiasregistret. Det saknas donatorer. Både barn och vuxna dör i väntan på nya stamceller.

Jag läser att det tyska donationsregistret är mer utbrett än det svenska och att många donationer kommer därifrån.

Jag känner mig dum. *Trögtänkt*. Det är så mycket att ta in samtidigt som jag ska ha kontroll på mina känslor. Dessutom måste jag hålla skenet uppe för min son för att inte han också ska bli helt förtvivlad.

Jag tar en servett, torkar tårarna och scollar vidare och läser att vid blodcancer uppstår skador på cellerna vilket påverkar celledningen så att de inte kan utveckla normala blodkroppar. Genom transplantationen tillförs friska stamceller som kan dela sig på ett normalt sätt och bilda nya blodkroppar.

Bitterheten sköljer över mig. Varför kunde inte Terje och Jin förklara det så här enkelt? Eller är det bara min koncentration som kommit tillbaka nu när traumat har sjunkit in?

I förrgår sade Terje att kroppen måste vara stark för att klara

påfrestningen vid en transplantation. Jag läser att före transplantationen genomgår patienten en behandling som kallas konditionering. Den ges med olika intensitet beroende på patientens ålder och hälsotillstånd, men också för vilken sjukdom som ska behandlas. Cytostatika används inte bara mot cancer.

Intensiv konditionering innebär att de sjuka stamcellerna utplånas med en kraftig cytostatikabehandling, ibland tillsammans med strålbehandling. Det finns också reducerad konditionering som trycker ner patientens immunförsvar. Metoderna görs för att det egna immunförsvaret ska försvagas eftersom det annars skulle stöta bort de nya stamcellerna. Stamcellerna ges på samma sätt som en blodtransfusion och tar en till två timmar. De nya stamcellerna söker sig till skelettets hålrum där benmärgen finns och börjar bilda nya blodkroppar. Jag läser också att man måste vänta en eller två dagar med transplantationen för att all cytostatika ska försvinna ur kroppen så att inte de nya stamcellerna påverkas. Och att det brukar ta två till tre veckor innan de nya stamcellerna kommer igång att dela sig så att det bildas tillräckligt många av de olika blodkropparna. Under den tiden löper patienten en ökad risk för infektioner eftersom immunförsvaret är utslaget.

Jag stoppar mobilen i bröstfickan. Det är dags att gå tillbaka till avdelningen.

*

Jag sitter inne på Leos rum. Jag läser om självmordskliniken Dignitas i Schweiz och om trettiofemåriga Joakim Alpgård som bröt nacken i en bilolycka sommaren 1999 och blev totalförklarad. I sex år levde han som fånge i sin egen kropp innan han med hjälp av sina anhöriga tog kontakt med självmordskliniken i Zürich och fick assistans med att föra sugröret med det dödliga giftet från muggen

till munnen för att minuterna efter somna in.

Jag lägger tidskriften på sidobordet. Reser mig och går fram till sängen. Tittar på min son. Jag vet inte om det är som jag inbillar mig men jag tycker att han ser annorlunda ut. Som om han blivit äldre.

Leo har alltid legat på rygg med armarna vid sidorna. Och sovställningen avslöjar hur du är som person. Det sägs att personer med soldatpositionen är lugna, intelligenta samt reserverade och ställer höga krav på sig själv och omgivningen. Dessutom är min son helt stilla när han sover. Jag tycker att det är fascinerande att en människa under en hel natt kan förbli orörlig.

”Hej, pappa.”

”Nej, men hej. Har du sovit gott?”

”Jag har drömt.”

”Hoppas att det var en fin dröm?”

”Jag sprang i öknen.”

”I öknen?” säger jag.

”Ja.”

”Det måste ha varit tungt i sanden?” säger jag och begriper vilken enorm påverkan Leo har på mig, för bara genom att han öppnar ögonen fylls jag av glädje.

”Det kändes som jag sprang på riktigt, pappa.”

”Det gör det”, säger jag och stryker honom över håret.

”Vet du varför du sprang då?”

”Nej.”

”Det var väl ingen som jagade dig?”

”Nej. Jag sprang bara, men allt såg likadant ut så jag visste inte åt vilket håll jag skulle springa. Jag letade efter dig, pappa.”

Jag omfamnar honom.

”Jag är här”, säger jag. ”Jag kommer alltid att vara hos dig. Du kommer aldrig att behöva leta efter mig.”

Leo lösgör sig.

”Du är världens bästa pappa.”

Jag ler.

”Det är lätt att vara världens bästa pappa när man har världens bästa son. Det är ju du som gjort mig till världens bästa pappa.”

Jag ser att Leos ögon tåras och kramar honom igen.

”Är du hungrig”, säger jag.

”Ja.”

”Då ska jag gå och hämta något. En smörgås och ett glas mjölk?”

”Två smörgåsar”, säger Leo.

”Jag går direkt”, säger jag och reser mig.

Ute i korridoren ser jag en sjuksköterska med en tom sjukhus-säng komma gående emot mig. Jag ser att det är Sara.

”Hej, Anders”, säger hon och stannar till.

Jag tittar bort och hoppas att hon ska förstå att jag inte är på humör för att samtala.

”Det är så där”, säger jag och fortsätter att gå.

När jag når toaletten vänder jag mig om och ser Sara gå in på ett

rum. Jag går in på toaletten, låser dörren och faller ner klossetlocket.

Jag sätter mig och googlar drömydning och öken.

Jag läser: Att befinna sig och färdas i öken är ett järtecken som förebådar motgångar och faror.

Jag lägger mobilen på handfatet.

Kapitel 16

Torsdag den 9 november 2017

Det är förmiddag. Jag sitter i bilen på väg tillbaka till Lund. Jag kände att jag behövde komma ifrån sjukhuset så jag körde hem. Duschade, bytte kläder och vattnade växterna.

Jag trodde att det skulle kännas bra att komma hem, men när jag klev över tröskeln fick jag en obehagskänsla – som om det inte var hemma längre. Samtidigt förstår jag att det är anspänningen inför allvaret i dag.

I min sons späda kropp ska de spruta in skadliga ämnen. Gifter som inte skiljer på friska och sjuka celler och som gör att Leo får tarmbesvär och tappar håret. Min son kommer att må djävulskt dåligt och jag kan bara stå bredvid och titta på. På samma gång försöker jag se det ur ett större perspektiv. Det som händer i mitt och Leos liv gör det av en anledning och kommer att göra oss starkare.

Klockan är några minuter i elva. Jag bestämmer mig för att stanna till vid gatuköket vid Kronprinsen.

Jag saktar in, lägger foten på bromsen och stannar. Jag kliver ur bilen och går över Mariedalsvägen.

Jag har inte orkat klä mig anständigt de senaste dagarna, i dag blev det återigen joggingbyxa, en urtvättad t-shirt och min lusekofta där flera maskor gått.

”Anders!”

Jag vänder mig om och ser en kvinna med brun kappa och

mörkt hår i min ålder komma emot mig.

”Det är väl du, Anders?”

”Ja”, säger jag.

Hennes ögon börjar glittra och hon spricker upp i ett leende. Jag kan inte placera henne och tittar mig omkring ifall det kan tänkas finnas fler Anders. Men ingen – bara två tjejer sittande på bänken. När kvinnan är en meter ifrån mig sträcker jag fram handen, men i stället för att ta den omfamnar hon mig.

Med sina högklackade stövlar är hon lika lång som jag så våra kinder snuddar varandra och jag förnimmer parfymdoft.

Hon släpper mig.

”Känner du inte igen mig?”

Jag tittar in i ett par mörka ögon.

”Nej, tyvärr”, säger jag och känner mig plötsligt yr.

Hon tar min hand.

”Är allt okej?”

Jag tittar på henne.

”Inte helt”, säger jag.

Hon tar mig under armen.

”Kom så får du sätta dig en stund.”

De två tjejerna reser sig från bänken.

”Tack”, säger jag och tittar på tjejerna, sedan på henne.

”Det är jag, Biljana. Jag gick i parallellklassen. Vi brukade hälsa på varandra när vi möttes i korridoren.”

”På Augustenborg?”

”Ja.”

”Tyvärr.”

”Ingen fara. Jag känner i alla fall igen dig. På den tiden var jag hemligt förälskad i dig.”

Jag tvingar fram ett leende.

”Vill du att jag köper mineralvatten till dig?” säger hon.

”Det behövs inte.”

Hon sätter sig bredvid mig på bänken.

”Får jag fråga vad som hänt?”

Jag vet inte varför men något inom mig vill berätta trots att jag inte känner henne.

”Min son ligger på sjukhus.”

”Oj”, säger hon och tar sig för bröstet. ”Är det allvarligt?”

”Cancer”, säger jag.

Hon placerar handen för munnen.

”Jag måste tillbaka till Lund”, säger jag och reser mig från bänken.

Hon ställer sig upp.

”Jag hoppas att det går bra.”

”Ja”, säger jag. ”Men jag är inte så säker.”

”Så får du inte säga. Jag ska tänka på er.”

”Tack”, säger jag och lämnar trottoaren och går ut på Ma-

riedalsvägen i riktning mot bilen.

När jag når bilen vänder jag mig om. Biljana är försvunnen.

Jag sätter mig in i bilen, och då slår det mig att jag stannade till för att handla något att dricka.

Jag startar bilen och kör därifrån.

Kapitel 17

Jag håller Leo i handen. En ung läkare kring trettio som jag inte träffat tidigare och två sköterskor, varav den ena är Sara, håller på att förbereda för den första cellgiftbehandling.

Jag är inte orolig längre utan känner snarare en lättnad över att komma igång.

”Ursäkta”, säger jag.

Läkaren tittar på mig.

”Jag har en fråga”, säger jag.

”Ja.”

”Varför redan spruta in cellgifter och ta död på stamcellerna när vi inte har några nya stamceller, eller rättare sagt en donator? Eller finns det en donator?”

”Nej, inte än”, säger han och sträcker fram handen. ”Förlåt, jag glömde presentera mig, August Lilja.”

”Anders”, säger jag och tar hans hand.

”Att vi sprutar in cytostatika är för att Leo inte ska bli sämre i väntan på de nya stamcellerna. Efter cytostatikan ger vi honom nytt blod kontinuerligt fram till att vi finner en donator.”

”Om jag förstått det rätt så kommer blodet ni ger honom också att bli sjukt eftersom det snart också kommer att innehålla onormalt många vita blodkroppar?”

”Ungefär så, ja.”

Jag förstår ingenting och uppmärksammar att Leo suger i

sig varje ord. Men jag vill inte göra Leo orolig och väljer att hålla tyst. Jag förutsätter att sjukhuspersonalen vet vad de gör.

”Kan du hämta en annan droppställning”, säger August och kastar en blick på Anna. ”Ena hjulet kärvar.”

”Javisst”, säger Anna och lämnar rummet.

Det piper i Augusts mobil.

”Kan du hålla här, Sara”, säger August. ”Jag måste ta det.”

Sara nickar och August lämnar rummet. Jag tittar på Sara.

”Behöver du någon hjälp?”

”Nej, det går bra.”

Jag märker att Sara är aningen irriterad.

”Är allt okej?”

”Ja då”, säger hon och lyfter av droppåsen från ställningen.

Men jag kan se att något trycker henne.

”Det är snart klart, Leo”, säger Sara.

Jag går fram till ställningen, sätter mig på huk och lyfter på den och känner på hjulen som snurrar obehindrat.

”Hjulen fungerar”, säger jag.

”Jag vet”, säger hon med ett leende, och då faller polletten ner.

”Pappa, när ska de börja?”

”Snart, Leo. De ska bara hämta en annan ställning så påsen hänger säkert.”

Sara ler och formar ett tack med munnen.

Oftast behövs inga särskilda förberedelser innan behandlingen startar, fick jag läst i pärmen. Men de har tagit några prover på Leo. Vad för prover vet jag inte. Vad jag däremot vet är att doseringen av cytostatika har anpassats efter Leos vikt och längd.

Sara klappar Leo på huvudet och tittar på mig.

”Jag kommer att vara här och övervaka tillförseln av cytostatikan eftersom det är noga med att den inte går utanför blodkärlet.”

”Tack, det låter tryggt”, säger jag. ”Vad kan hända om det kommer utanför?”

”Det är starka saker så det kan ge upphov till vävnadsskador.”

”Okej”, säger jag. ”Och vad var det för prover ni tog på Leo tidigt i morse?”

”Eftersom cytostatikabehandlingen kan vara påfrestande för en del patienter så måste patienten vara i god kondition för att tåla den. Och proverna på Leos njurar och hjärta var utmärkta så allt kommer att gå bra.”

Jag känner mig inte helt trygg med svaren eftersom jag tycker att jag får olika svar beroende på vem jag frågar.

I väntan på August och Anna bestämmer jag mig för att gå ut och ta en nypa frisk luft.

*

Leo sover och jag tittar på droppåsens innehåll som snart är slut. Jag har suttit och tittat på den hela tiden. Som om det är i den livet finns. Men så är det inte. Påsen är fylld med gifter

som ska utplåna Leos sjuka stamceller.

Sara har varit härinne hela tiden och när jag inte stirrat på droppet har jag bombarderat henne med frågor. Och det känns som om Sara, trots sin ringa ålder som sjuksköterska, gett mig mer information än vad läkarna gjort. Sammanhanget börjar klarna eftersom jag börjar förstå vilken sammankoppling de enskilda delarna har och hur de fungerar tillsammans.

Det som kännetecknar cancerceller är bland annat att de slutar kommunicera med omgivningen och förökar sig okontrollerat samtidigt som de inte dör när deras tid är ute, vilket friska celler gör. I Leos fall är att förändringen från en helt vanlig cell till cancercell sker framför allt i samband med att cellen delar sig.

Att cellerna i kroppen delar sig är en normal process som sker regelbundet för att gamla eller skadade celler i kroppen ska ersättas av nya. Och för det mesta går celldelningen till som den ska men ibland blir det fel.

Det knackar på dörren.

”Hej, Anders.”

Jag vänder mig om.

”Hej, Terje”, säger jag.

”Allt har gått bra, hörde jag.”

”Det tror jag”, säger jag och vänder blicken mot min son som sover. ”Det ser i alla fall ut så.”

”Har han sovit sig igenom hela tillförseln?”

”Så gott som.”

”Jag har glada nyheter”, säger Terje. ”Vi har hittat en donator.”

Kapitel 18

Leo och jag sitter på rummet. Två timmar har gått sedan cytostatikabehandlingen. Leo mår förhållandevis bra. Han är aningen trött och har klagat över huvudvärk, men inget illamående vilket annars är en vanlig biverkan efter en cytostatikabehandling.

”Det känns konstigt i kroppen, pappa”, säger Leo och räcker mig leksaksbilen som han fick av Terje.

”Det är för att du har fått stark medicin in i blodet som ska ta död på bakterierna.”

”Cytostatika?”

”Ja, cytostatika.”

”Vad menas med resistens?”

”Var har du hört det?” undrar jag och ställer bilen på sidobordet.

Leo rycker på axlarna.

”Jag minns inte.”

”Det är när en bakterie inte dör av den medicin som den annars brukar dö av.”

Leo tittar på mig.

”Och?”

”Då får man prova en annan medicin.”

”Tänk om mina bakterier blir resistens?”

”Resistentta.”

”Ja”, säger Leo.

”Då får du en annan medicin.”

”Hur många mediciner finns det?”

”Massor.”

”Tänk om mina bakterier blir resistentta mot alla?”

”Vila nu en stund så huvudvärken försvinner så går jag och hämtar ett glas saft till dig”, säger jag och känner en viss oro då de tankarna också slagit mig.

”Jag är hungrig, pappa.”

”Jag hämtar en smörgås”, säger jag och reser mig.

”Ost, pappa.”

Jag nickar.

När jag är på väg ut håller jag på att krocka i dörren.

”Hej, Anders.”

”Hej, Jin.”

”Och hej också på dig!” säger Jin och riktar blicken mot min son.

Leo vinkar.

”Allt har gått bra?”

”Ja, det tror jag”, säger jag. ”Det känns i alla fall så. Han har lite huvudvärk men verkar må bra i övrigt.”

”Och det positiva beskedet har du fått ta del av?”

”Ja”, säger jag. ”Donator från Tyskland.”

”Det stämmer”, säger Jin och för över påsen som han håller i ena handen till den andra. ”Förresten... var du på väg någonstans?”

”Ja, jag skulle hämta en smörgås till Leo.”

”Jag ska fatta mig kort”, säger Jin och pekar med tummen mot korridoren.

”Leo”, säger Jin. ”Jag säger hej då till dig för jag måste iväg och besöka en annan patient innan jag går hem för dagen. Men först ska jag prata några ord med din pappa.”

”Okej”, säger Leo och vinkar igen.

Vi går ut i korridoren. En korridor som på något vis blivit en plats där alla hemska besked berättas.

Jin lägger sin hand på min axel.

”Som du vet så får du och Leo i fortsättningen vara väldigt återhållsamma med närkontakt med andra eftersom minsta lilla infektion kan överföras på honom.”

”Jo, jag vet att immunförsvaret påverkas. Den informationen har jag bland annat fått av Terje och Sara.”

Jin tar bort sin hand från min axel.

”Nu vet jag att det inte springer en massa besökare här men detta gäller i allra högsta grad dig också, Anders.”

”Det förstår jag.”

”Bra. Och att du använder handsprit”, säger Jin och räcker mig påsen. ”Här är tre flaskor så klarar du dig ett tag.”

”Tack.”

Jin blir allvarlig.

”Det är mycket viktigt att du efter att ha skakat hand med någon eller varit i kontakt med något använder rikligt med handsprit, för skulle Leo bli sjuk så är det fara för hans liv.”

”Jag vet.”

”Bra”, säger Jin och klappar mig på överarmen. ”Vad gäller donatorn så har vi dennes stamceller här först om några dagar.”

”Okej”, säger jag och undrar för mig själv om det är bra eller dåligt.

”Men det är inte brådskande. Leo måste ha minst en behandling cytostatika till innan vi kan påbörja transplantationen.”

”En till?”

”Ja, kanske fler”, säger Jin. ”Leos egna stamceller måste utplånas helt annars kommer hans immunförsvaret att stöta bort de nya stamcellerna.”

Trots att jag hört det flera gånger är det lika otäckt varje gång.

”De nya stamcellerna söker sig sedan till skelettets hålrum där benmärgen finns och börjar så smått bilda nya blodkroppar”, fortsätter Jin. ”Det är också viktigt att all cytostatika är borta från Leos kropp före transplantationen så inte de nya stamcellerna tar skada. Sedan tar det några veckor innan de nya stamcellerna kommer igång att dela sig så att det bildas tillräckligt många av de olika blodkropparna. Och det är här Leo löper störst risk för infektioner eftersom immunförsvaret är helt utslaget. Men du kan vara lugn. Vi kommer att ge Leo förebyggande behandling mot infektioner.”

Jag hör knappt längre vad han säger utan står bara kvar av artighet.

”Eventuellt får vi isolera Leo tills de nya stamcellerna slagit an

och nya vita blodkroppar bildats.”

Jag lyfter på armen när en känsla av andnöd infinner sig. Jag stötar mig mot väggen och sekunden efter segnar jag ihop.

Kapitel 19

Jag får känslan av att någon tar på mig och öppnar ögonen och ser silhuetten av en kvinna och att det går en slang från min arm som är ansluten till en droppställning.

”Var är jag?”

Jag ser nu att det är Sara.

”Du är på sjukhuset.”

”Var är Leo?”

”Han ligger bara några dörrar härifrån. Allt är bra med honom.”

”Vad hände?” undrar jag och tittar på droppställningen.

”Du föll ihop.”

Jag minns att jag segnade ihop i korridoren när jag pratade med Jin.

”Vi har tagit några blodprov på dig och det visar på att du har näringsbrist.”

Jag försöker sätta mig upp i sängen, men har inte kraften.

”Det är bäst att du ligger ner. Du har slarvat rejält med intaget av vitaminer och mineraler så du behöver återhämta dig.”

Sara håller upp min ena hand.

”Se här”, säger hon. ”Din hud är alldeles blek, ja nästan vit.”

Dörren öppnas och Jin kommer in.

”Hur är det med honom?”

”Han är trött och medtagen”, säger Sara. ”Skulle du inte gå för dagen?”

Jin drar till sig pallen och sätter sig.

Han lägger sin hand på min bröstkorg.

”Anders, du måste äta. Leo behöver dig nu mer än någonsin så du måste ha kraft och ork.”

Jag nickar.

”Det måste du lova dig själv och din son”, fortsätter Jin och tar min hand.

Jag känner tårarna.

”Jag lovar.”

”Bra”, säger Jin och släpper min hand. ”Nu börjar du med att vila upp dig så tar Sara hand om Leo.”

”Tack”, säger jag.

”Jag har pratat med Leo och berättat att du behöver vila dig några timmar, men att du ligger här vägg i vägg med honom.”

”Är allt bra med honom?”

”Leo har svarat bra på cytostatikan och mår bra”, säger Jin. ”Huvudvärken är också borta.”

Jag känner lättnad.

”Hur länge har jag legat här?”

”En halvtimme”, säger Sara.

Jin reser sig.

”Jag måste tyvärr gå, Anders.”

”Jag förstår”, säger jag. ”Tack för att du tittade in.”

”Det är inget att tacka för”, säger Jin. ”Terje har gått för dagen men jag har pratat med honom, och eftersom han bor endast några stenkast härifrån så kommer han in en vända i kväll och ser så allt är bra med dig och Leo.”

Jag brister ut i gråt. Det känns som om jag är omgiven av all kärlek och förståelse en människa kan få. Ändå hjälper det inte min son. Jag tar hellre smärtan och ser att sjukhuspersonalen riktar alla sina resurser och energi dit de behövs för att Leo ska överleva.

När dörren stängs kramar Sara mig. Jag kan se att hon är tårögd. Allt känns som i en enda stor dröm.

För fem dagar sedan hade jag och Leo återhämtat oss något sånär från det bryska beskedet vi fick tidigt på morgonen den 20 november 2014. Vi hade samlat ihop spillrorna efter Lindas bortgång och befann oss vid lekplatsen och lekte med bollen. Tjugo minuter senare skulle min älskade son falla ihop på källargolvet. Och timmarna efter skulle jag få det värsta beskedet en förälder kan få: Din son har juvenile myelomonocytic leukemia, en av de mest lömskaste cancerformerna. Och de där tankarna, att lycka är en illusion, ett kortvarigt tillstånd som finns där i väntan på tragedierna, kunde inte vara mer sant.

Kapitel 20

Fredag den 10 november 2017

Det har blivit fredag och jag har återhämtat mig från gårdagen. Det har jag Sara att tacka för.

Jag har fått lämna mitt tillfälliga rum och sitter inne hos Leo som sover. Tidigt i morse tog de en massa prover på honom och nu väntar jag på Terje och svaren. Men jag har lärt mig. Inte minst från pärmen. Bara för att Leo mår bra betyder det inte att behandlingen har fungerat. Samtidigt måste jag vara positiv: Att cytostatikan tagit död på cancellerna. I alla fall en större del av dem. Men jag vet också att det betyder att friska celler har skadats.

Dörren öppnas.

”Hej, Anders”, säger Terje.

Jag reser mig.

”Hur mår du i dag?”

”Det är okej nu”, säger jag.

”Skönt att höra.”

”Hur ser provsvaren ut?”

”Bra. Leos Hb, hemoglobinet, ligger på 140 gram per liter.”

”Blodvärdet?”

”Ja.”

”Kan man se om friska celler har skadats?”

Terje drar till sig pallen och sätter sig. Han skjuter upp glasögo-

nen i pannan.

”Det finns en stor risk att de har”, säger han. ”Att friska celler skadas är mer vanligt än ovanligt och medför biverkningar som att Leo kan få mag- och tarmbesvär, låga blodvärden och att han tappar håret. Det finns också en risk för minnes- och koncentrationssvårigheter.”

”Jin berättade det för mig.”

”Bra.”

”Cytostatika påverkar hela kroppen och Leo kommer att bli trött.”

”Fatigue?” säger jag.

”Du kände till det?”

”Nja. Jag läste det i pärmen.”

Terje för upp pekfingret i en aha-gest.

”Många som behandlas för cancer upplever energibrist, sömn och koncentrationssvårigheter som mycket besvärande. Varför vet vi inte riktigt helt men kunskapen ökar för varje år om hur man kan hjälpa patienter att minska och hantera dessa symtom. Skulle orsaken vara blodbrist är det enkelt att behandla, men än kan vi inte åtgärda den trötthet som utlöses av cytostatikan. Det finns hur mycket som helst att berätta om detta. Jag ska försöka ta det kort för dig, om du har kraft och ork att lyssna?”

Det har jag inte men jag nickar ändå.

”Först vill jag säga att du och Leo ska försöka vara fysiskt aktiva. Om ni är här kan ni ta promenader på sjukhusområdet. Det är viktigt att Leo upprätthåller muskelstyrkan. Han kommer också att

känna sig piggare.”

”Ska vi börja med det direkt?”

”Ja, ni kan starta i morgon.”

”Men skulle han inte isoleras?”

”Inte efter cytostatikabehandlingarna. Det är när transplantationen är gjord. Naturligtvis ska ni ändå vara försiktiga och använda rikligt med handsprit.”

Dörren öppnas och Sara kommer in. Terje nickar mot henne och hon vänder genast ut.

”Denna särskilda trötthet och kraftlöshet som drabbar cancerpatienter är svår för andra att förstå”, fortsätter Terje. ”Man kan sova en hel natt och vara precis lika trött när man vaknar som när man gick och lade sig. Bara att stiga upp ur sängen eller gå upp för några enstaka trappsteg kan kännas helt omöjligt. Man orkar inte med något. Att besöka toaletten kan vara utmattande. Och vardagliga hushållsbestyr eller andra vardagssysslor orkar man inte ens att tänka på. Och som du säkert läst i pärmen så kan det vara svårt att koncentrera sig under ett enkelt samtal.”

Det behöver man inte ha cancer för, tänker jag för mig själv. Det räcker med att någon i familjen har drabbats av cancer.

”Inte ens aktiviteter som man älskar finns det energi till. Alla cancerpatienter upplever fatigue i någon grad i samband med diagnos och behandling. Dessutom kan denna trötthet och kraftlöshet sitta i lång tid efter att behandlingen avslutats. Det finns studier som visar att en del lever med fatigue många år efter att de blivit fria från sin cancer.”

”Vad är det som gör att man får fatigue?”

”Alla cancersjukdomar påverkar kroppens ämnesomsättning så att energinnehållet i maten förbränns snabbare, eller inte kan tillgodogöras fullt ut i kroppen. Det kan leda till att man går ned i vikt och tappar ork, eller båda delar. Oro på grund av sjukdomen och illamående av behandlingen kan göra att man tappar aptiten. Och fastän man sover många fler timmar än normalt så sover man sämre. När kroppen inte får i sig den näring och energi som behövs så blir man kraftlös. Sömnsvårigheter bidrar också till att man får svårare att hantera oron. Allt blir en ond cirkel och man rör sig mindre än vad man brukar. Och som du vet vid detta lag så påverkar cancercellernas aktivitet kroppens immunförsvar. Detta skapar en obalans i systemet så att det frisätts mer än normalt av ett ämne som kallas cytokiner och detta bidrar till fatigue. Smärta bidrar naturligtvis också till tröttheten.”

”Kommer Leo att ha ont?”

”Det kommer han inte att ha. Det kommer jag inte att tillåta. Det lovar jag.”

”Jag hoppas att du inte tar illa upp”, säger jag. ”Men vad är det som gör att forskare och andra insatta inte finner ett botemedel när miljarder kronor pumpas in varje år i cancerforskningen?”

”Det är en klart berättigad fråga som jag önskar att jag kunde svara på. Men det finns så många olika cancersjukdomar”, säger Terje. ”Men om du går tillbaka trettio år så ser du att vi kommit en bra bit på vägen. I dag blir fyra av fem barn friska tack vare framstegen inom forskningen.”

”Fyra av fem?” säger jag eftersom jag är fullt insatt i statistik från tiden då jag läste ekonomi i Lund och känner väl till begreppet ’Ljuga med statistik’. ”Då är det en mild cancerform vi pratar om.

Så är ju inte fallet med min son. Han har den värsta cancer. Hur många överlever den?"

Jag ser att Terje blir aningen ansträngd av min fråga och kastar en blick mot Leo.

"Leo sover", säger jag. "Så du kan vara lugn. Och det är väl inte mer än rätt att jag får veta hur många som överlever juvenile myelomonocytic leukemia?"

Några sekunder går. Det är knäpptyst. Terje skruvar på sig.

"Är det tre av fem?"

Terje svarar inte.

"Två av fem?"

Jag kan se hur Terjes ögon tåras.

"En av fem?"

Terje lägger en hand på min axel. Han nickar.

Kapitel 21

Lördag den 11 november 2017

I dag är det lördag och Leo har kräkts flera gånger under morgonen. Varken Jin eller Terje är i tjänst. Det är en kvinnlig läkare som jag inte tidigare träffat, bara sett i korridoren, och så denne August Lilja som jag inte har något förtroende för. Dessutom jobbar Anna i dag, sköterskan som under arbetstid smyger iväg med August på rendezvouser. Visserligen har jag Jins visitkort, och där finns hans hemnummer. Men att ringa honom känns inte aktuellt än.

Jag har letat på nätet och slagit i pärmen men känner mig ändå inte säker. Dessutom har jag frågat en äldre sköterska, men svaren från henne var aningen oklara.

Leo är likblek så jag trycker på kallelsesignalen. Han är på väg att somna så jag hoppas att de kommer snabbt ifall de behöver ställa frågor till honom.

Dörren öppnas och in kommer den äldre sköterskan som jag pratade med för drygt en timme sedan.

”Du ringde.”

”Jag skulle vilja prata med en doktor.”

”Är det inget jag kan hjälpa dig med?”

”Nej”, säger jag vänligt men bestämt. ”Jag vill prata med en läkare. Helst den kvinnliga.”

Hon tittar på mig som om jag vore en marsmänniska.

”Jag ska se om jag kan få tag på henne. Det går inte med doktor Lilja?”

”Helst inte”, säger jag och får bita mig i läppen för att inte slänga ur mig att i så fall blir Lilja svår att hitta eftersom han och Anna med all sannolikhet är i någon städskrubb och knullar.

Hon lämnar rummet utan att säga något.

Jag förstår att Leo kommer att somna så jag går fram till honom.

”Hur känns det, gubben?”

Leo öppnar ögonen.

”Jag har ont i magen.”

Jag lägger min hand på hans panna. Han känns varm.

Det knackar, jag vänder mig om och dörren öppnas.

”Hej.”

”Hej”, säger jag.

”Hur är det fatt här?” säger den kvinnliga läkaren och lägger journalen på sidobordet.

”Inte så bra. Han känns varm.”

Hon går fram till handfatet, tvättar händerna och pumpar ut handsprit.

”Har vi träffats tidigare?” säger hon och gnuggar och gnider händerna mot varandra.

”Nej”, säger jag.

”Kristin Ivarsson.”

Kristin är i min ålder, kanske något yngre, och jag får känslan av att hon är kunnig. I alla fall ger hon det intrycket.

Hon lägger sin hand på Leos panna.

”Han känns lite varm.”

”Han kräktes en hel del i morse.”

”När fick han cytostatika?” säger hon och tar journalen.

”I torsdags.”

”Två dagar sedan”, säger hon. ”Illamående och kräkningar är vanliga biverkningar.”

”Jag vet, men...”

Hon avbryter mig.

”Jag ser att han fått 2 gram per m² Cytarabine så han ligger i riskzonen.”

”Riskzonen?”

”Det finns olika typ av cytostatika så risken att må illa efter behandlingen varierar beroende på vilka cytostatika som används och vilka doser man fått. Det finns minimal risk, låg, mellan och hög risk. Och får man inte profylaktisk behandling, alltså förebyggande läkemedel, så är risken stor att man mår illa och kräks.”

”Det har ju gått två dagar och han har inte mått dåligt förrän nu.”

”Det varierar också. Illamåendet kan sätta igång redan en timme efter cytostatikabehandlingen påbörjats eller, som i Leos fall, komma efter ett par dygn”, säger hon och lägger ifrån sig journalen igen. ”Har inte Leo fått något mot illamåendet?”

”Jag vet inte.”

Kristin tittar undrande på mig.

”Jag har inte velat bombardera dem med frågor”, säger jag. ”Och om sanning ska fram så har jag inte heller orkat. Jag har fullt upp

med att klara dagarna utan att bryta ihop.”

”Det förstår jag”, säger hon och klappar mig på axeln. ”Jag ska prata med Terje och Jin och höra med dem varför de inte har gett din son något förebyggande mot illamåendet.”

Kristin tar journalen.

”Hur länge sitter det i, alltså illamåendet?” undrar jag.

”Det kan sitta i en hel vecka.”

När Kristin lämnar rummet sätter jag mig ner. Min son ska må illa och kräkas i en hel vecka. *Och det är bara början.*

Kapitel 22

Söndag den 12 november 2017

Jag sitter vid köksbordet hemma på John Ericssons väg med en bunt papper. I går kväll mådde Leo bättre och nu på morgonen var han en helt annan människa och blekheten hade försvunnit och ansiktet återfått sin normala färg. Det har jag Kristin Ivarsson att tacka för. I går tog hon tag i det och röt till och Leo fick förebyggande mediciner, bland annat stolpiller, mot illamåendet och kräkningarna.

Kristin tog sig tid. I nästan en timme berättade hon att illamående, i samband med cytostatikabehandling, är ett av de största problemen vid cancerbehandling. Dessutom printade hon ut en massa om cytostatika till mig. Papper jag nu sitter med.

Orsakerna till illamåendet är inte helt kända. En faktor kan vara att det uppstår skador i mag- och tarmkanalens slemhinna, vilket förorsakar frisättning av ämnet serotonin som i sin tur stimulerar kräkcentrum i hjärnan. Serotonin tros vara den viktigaste signalsubstansen vid akut illamående. Jag läser också att det finns massor av olika cytostatikaläkemedel och i dessa finns en hel del ämnen som är emetogena. I Leos cytostatika finns bland annat Cyklofosfamid, Fludarabin, Doxorubicin och Cytarabine och samtliga är kräkningframkallande och ger illamående och aptitlöshet, även om Cyklofosfamid är relativt skonsam, medan Doxorubicin ger håravfall och utslag och Cytarabine ger diarré och sårbildningar i munnen.

Det knackar på dörren.

Jag tittar på köksuret. *Kvart i tio en söndag morgon?* Jag lägger papperna på bordet, reser mig och går mot dörren. Vi bor på tredje våningen så att någon nerifrån skulle ha sett mig i fönstret är mindre troligt. Dessutom har jag bara varit hemma i tio minuter. Å andra sidan kan de ha sett min bil ute på gatan.

Jag kollar i tittögat. *Leos klasskamrat.* Han bor två hus härifrån. I vanliga fall kommer han inte så här tidigt en söndag så jag misstänker att det är föräldrarna som har skickat honom.

Jag öppnar.

”Hej, Albin”, säger jag. ”Är du uppe så här tidigt?”

”Är Leo hemma?”

Förr eller senare kommer det fram så jag bestämmer mig för att berätta.

”Leo har blivit sjuk.”

”Sover han?”

”Nej. Han är på sjukhuset.”

Albin tittar på mig med sina stora blåa ögon.

”När kommer han hem?”

”Han kommer stanna länge på sjukhuset.”

”Hur länge då?”

”Jag vet inte”, säger jag och kan känna mina ögon tåras.

Det blir tyst och grannens dörr mitt emot öppnas och en crème-färgad tax tittar ut.

”God morgon”, säger grannen, som håller i kopplet.

”Hej”, säger jag till kvinnan, som är i sjuttioårsåldern och ganska nyinflyttad.

Albin sätter sig på huk och klappar hunden och grannen stänger dörren bakom sig.

”Är allt bra?” säger hon och tittar på mig.

”Nja”, säger jag. ”Min son har cancer.”

”Men kära nån, lilla du”, säger hon och virar kopplet runt trapp-räcket.

Jag får stålsätta mig för att inte börja gråta.

Grannen omfamnar mig. Albin fortsätter att klappa hunden.

*

Det har blivit söndag kväll och jag sitter på Leos rum, *vårt*, med en veckotidning som jag redan har läst. Jag är rejält nere eftersom Leo har blivit sämre. Han har kräkts flera gånger, trots att Kristin Ivarsson gav hon illamåendehämmande medicin innan hon gick för dagen.

Det känns som om jag ska bryta ihop så jag trycker på larmknappen.

Jag lägger tidningen och tar Leos hand.

”Doktorn kommer strax”, säger jag.

Leo tittar på mig. Han är varm som ett strykjärn och ögonen är insjunkna och blanka.

”Jag är rädd, pappa.”

Jag känner ögonen tåras.

”Det är jag också.”

”Jag vill inte dö.”

”Det ska du inte”, säger jag utan övertygelse.

”Vad ska du göra, pappa, om jag dör?”

Tårarna rinner ner för mina kinder.

”Då är inte jag här heller längre”, säger jag utan att tänka mig för.

”Jag följer med dig vart du än går och var du än finns.”

”Då dör du också, pappa.”

”Jag vet”, säger jag och torkar tårarna med ärmen, och då slår det mig vad jag ska göra om Leos tid snart är över.

Kapitel 23

Måndag den 13 november 2017

Det är förmiddag och jag sitter i sjukhusets kafeteria. För tredje gången läser jag sms:et från Albins mamma. Om jag behöver någon hjälp är det bara att sms:a.

Jag ser att jag har två mejl i inkorgen. Båda är från Leos fröken. Men trots att Leo inte längre har feber och jag har sovit gott och fått tillbaka aptiten orkar jag inte att läsa dem. Kanske är det för Leos ord i går: Att han inte vill dö. Jag har tänkt på hans ord hela natten och på vad jag beslöt mig för i går.

Jag lägger mobilen på bordet och tar den sista biten av ostfrallan. Om en stund ska Terje möta mig här i kafeterian. Han ska prata om morgondagens cytostatikabehandling. Han har nämnt att Leo behöver tre behandlingar. Vilket betyder illamående och kräkningar igen. Men jag försöker vara positiv. Än har min son inte tappat något hår.

”Hej, Anders!”

Jag reser mig.

”Hej”, säger jag. ”Jag såg dig inte.”

”Jag rör mig tyst och oförmärkt mellan avdelningarna”, säger Terje och sträcker fram handen. ”Skämt åsido. Min systerdotter jobbar här i kafeterian såg jag var inne och växlade några ord med henne.”

”En fråga så här inledningsvis innan jag glömmer”, säger jag. ”Hur lång tid tar det innan Leo börjar att tappa håret?”

Terje sätter sig.

”Det varierar, men det brukar dröja två veckor. Men som både jag och Jin har berättat för dig så har Leo svarat bra på behandlingen.”

Jag försöker se om jag kan tyda några tecken på om han talar osanning. Men Terje varken lyfter på hakan, rynkar på näsan, eller har ett ljusare tonläge än vad han brukar ha. Tecken som kan betyda att man döljer något.

”Okej”, säger jag och greppar örat på kaffekoppen och förstår att Terje begriper att jag inte litar fullt ut på hans utlåtanden.

”Det blir en tredje behandling i slutet av veckan och sedan väntar vi två dagar och därefter startar vi med transplantationen.”

Jag sätter ner koppen.

”Om du redan nu är säker på att det blir en tredje behandling så kan ju inte den första ha gått så bra.”

”Jo, då”, säger Terje.

Jag noterar att Terje fortfarande är lika lugn. Det är nu en lögnare skulle ha börjat tala snabbt. Dessutom skulle han säkert också bli irriterad.

”Både jag och Jin är övertygade om att nästa behandling ska svara lika bra. Men för att vara helt säkra så kör vi en tredje behandling. Alla cancerceller ska vara borta när vi påbörjar transplantationen.”

Jag nickar. På något vis känns uppgiften övermäktig.

*

Leo står vid fönstret och leker med bilen han fick av Terje. Jag vet att jag måste berätta för honom att en ny behandling väntar redan i morgon, men jag drar på det.

I går fann jag tidskriften som jag läste i förra veckan. En berättelse om Joakim Alpgård och hans öde. Tidskriften förvarar jag numera i min ryggsäck.

”Ska vi ta en runda på sjukhusområdet?” säger jag.

”Vi kan väl vänta lite, pappa,” säger Leo. ”Jag är trött.”

”Jag vet, men vi måste röra på oss. Få luft.”

Jag tänker att jag ska berätta för Leo om behandlingen när vi kommer ut.

Dörren öppnas och in kommer Anna.

”Hej”, säger hon. ”Hur mår du, Leo?”

”Okej”, säger Leo.

”I morgon är det dags för nästa behandling”, säger hon.

Jag tittar på Anna och Leo tittar på mig.

”I morgon?” säger Leo.

Jag vet inte vad jag ska svara eftersom jag ser hur rädd han är.

”Var det inte i övermorgon?” slänger jag ur mig för att inte Leo ska bli besviken på mig igen.

”Nej, det är i morgon”, säger Anna och ser aningen förvånat på mig.

”Okej”, säger jag.

När Anna lämnar rummet lägger jag tidskriften på sidobordet och bestämmer mig för att redan i kväll när Leo somnat sända ett mejl till Dignitas.

Kapitel 24

Tisdag den 14 november 2017

Det är tidig morgon och Leo sover. Själv ligger jag och stirrar upp i taket på den lilla spindeln som med beslutsamhet är i färd med att korsa taket.

I dag ska Leo få sin andra cytostatikabehandling. Efter det väntar några helvetiska dagar. Min son kommer att må illa och kräkas men Terje har lovat att ge honom illamåendehämmande mediciner.

Jag ser att spindeln nått sitt mål. *Taket är besekrat.* Det är så vi alla är. Människor som djur, insekter och småkryp. Vi bestämmer oss för något och försöker genomföra det. Och i de flesta fall klarar vi det. Men hur gärna vi än vill blir uppgiften ibland oss övermäktig och vi ger upp. Både jag och Leo är starka mentalt. Men kanske vi denna gång har råkat en motståndare som vi inte kommer att besegra.

Jag sätter mig upp i sängen och drar till mig ryggpåsen. Jag tar upp tidskriften.

Jag känner tårarna när jag slår upp sidan. Denne Alpgård som bröt nacken i en bilolycka och fick hjälp att avsluta sitt liv på Dignitas självmordsklinik i Schweiz.

Jag tittar bort mot Leo. *Han är mitt allt.* Varje dag i sju år har han berikat mina dagar med glädje. Det är han som får mig att stiga upp de dagar då saknaden efter Linda är som värst.

Att kärleken till ens barn kan vara så stark är omöjlig att förstå för en som inte är förälder. Jag tänker på Richard Geres ord när han vid femtio års ålder blev pappa. Om man tar den kvinna man

älskat mest och multiplicerar med hundra så börjar man närma sig den kärlek man har till sitt barn. Bättre än så kan det inte beskrivas.

Med filten torkar jag bort tårarna. Jag lägger tillbaka tidskriften i ryggsäcken och försöker återfå fattningen ifall Leo vaknar.

Det knackar på dörren.

”God morgon.”

”Hej”, säger jag.

”Har du kunnat sova något?” säger Anna och går fram till handfatet.

”Ja, i omgångar.”

”Alltid en början. Jag hörde att du fått tillbaka aptiten.”

”Det vill jag inte påstå men jag börjar väl närma mig det dagliga kaloriintaget.”

”Bra”, säger hon och pumpar ut handsprit.

”Vilken tid startar ni behandlingen?” undrar jag.

”Vid middagstid”, säger hon och går fram till Leo och lägger sin hand på hans panna. ”Han känns lite varm.”

”Jag vet. Jag har varit uppe några gånger i natt och känt på honom.”

”Har han sovit hela natten?”

”Ja.”

”Bra”, säger hon. ”Jag ska ta tempen.”

Leo vaknar.

”God morgon”, säger jag och går fram till honom.

När jag hjälper min son att sätta sig upp i sängen känner jag Annas blickar.

”Du glömmer väl inte att vara noga med hygien?” säger hon.

”Nej, det glöms inte”, säger jag och kan framför mig se Augusts och Annas hygieniska nivå under deras förfarande i någon städskrubb eller på någon avlägsen toalett.

”Är det i dag, pappa, jag ska få blod?”

”Ja, det är i dag du ska få din andra behandling.”

”Det kommer att gå bra, Leo”, säger Anna.

Leo ser utmärglad ut. Det känns som om han håller på att tyna bort.

”Vi fixar detta”, säger jag och klappar honom på kinden.

Jag undrar vad han tänker? Vad som försiggår i en sjuårings huvud när han går igenom något sådant här? Blir han snabbt mogen och förstår att det finns en chans att han kommer att dö? Eller tror han att han är odödlig eftersom pappa finns vid hans sida? Att det är jag som kommer att skydda honom?

*

Leo har fått serotoninhämmare tillsammans med kortison och om en stund ska de starta med behandlingen.

Jag tittar på Leos leksaksbil. *En röd Ferrari*. Saker som många vuxna drömmer om.

Eftersom jag själv aldrig har varit en prylnämniska undrar jag vad det är som får oss människor att tro att lycka är förbundet med materiell konsumtion – att vi hela tiden strävar efter att åtnjuta en högre standard.

Jag skulle utan tvekan ha levt ett erbarmligt liv om jag fått en garanti på att min son aldrig någonsin skulle bli sjuk eller råka ut för någon allvarlig olycka.

Dörren öppnas och in kommer Terje, Sara och en manlig sjuksköterska som jag inte tidigare träffat.

”Hej på er”, säger Sara samtidigt som den manlige sköterskan nickar åt mig.

I händerna har Sara två påsar med cytostatika och både hon och den manlige sjuksköterskan har kirurghandskar på sig. De går fram till droppställningen medan Terje går till handfatet. Han pumpar ut rikligt med sprit och gnuggar och gnider händerna mot varandra.

”Jag hörde att Leo hade lite feber i morse”, säger han.

”Ja, men det var bara 38,2”, säger jag.

”Okej”, säger Terje och tittar på Leo. ”Och bilen står tryggt parkerad, ser jag.”

Leo ler. Ett gott tecken, tänker jag.

”Då kör vi väl igång”, säger Terje.

Jag gör tummen upp till Leo, men får inte tummen upp tillbaka.

Kapitel 25

Onsdag den 15 november 2017

Trots att Leo fick illamåendehämmande mediciner i går har det inte hjälpt. Han har mått dåligt hela natten. Jag också. Vi båda har varit vakna. Jag med oro. Han med fysisk smärta. Det är först nu som han somnat och jag kunnat sätta mig ner. Ändå är jag inte trött. Som om jag är inne i en andra andning.

Hela natten har sjukhuspersonalen sprungit i skytteltrafik till och från rummet. De har gjort allt de förmår för att min son ska må bättre. Men inget har hjälpt. Och jag förstår. Varken medicin eller omtanke kan styra över det som ödet bestämt. Och även om ovissheten (vilken resa livet ska ta oss på) är en del i tjusningen kan jag av förklarliga skäl inte nu se charmen i det.

Det knackar på dörren.

”Kom in”, säger jag.

Men ingen kommer in.

Jag reser mig, går fram och öppnar.

”Hej”, säger jag.

”Hej”, säger hon.

En sekundlång tystnad.

”Känner du inte igen mig?”

”Jo”, säger jag och vänder mig om och kastar en blick mot Leo.
”Vi träffades vid korvkiosken vid Kronprinsen.”

*

Jag sitter i kafeterian med Biljana. På bordet står två kaffe. Jag vet inte om jag är glad eller irriterad över att hon dök upp på sjukhuset. Jag känner inte henne. Kommer inte ihåg henne från parallellklassen. Men allra minst är jag på humör för att prata med någon. Samtidigt har jag förstått att allt har en mening.

”När flyttade din syster till Lund?” säger jag mest av artighet.

”Inte min syster utan min svägerska.”

Jag nickar.

”För tre år sedan gick hon och min bror skilda vägar.”

Jag tar kaffet.

”Barn?”

”Ja. Två.”

”Alltid svårare när det finns barn med i bilden”, säger jag och sätter ner koppen.

Hon blir tyst.

”Min bror slog henne”, säger hon.

”Det var inte bra.”

”Nej”, säger hon och blir tyst igen.

”Hände det flera gånger?”

”Ja”, säger hon. ”Det pågick i flera år. Och varken jag, mamma eller min syster anade något.”

”Oj.”

Hon blir tyst igen.

”Han slog väl inte barnen?”

Hon tittar på mig med sina stora mörka ögon.

”Han misshandlade dem. Sin son så allvarligt att han bröt käken.”

”Förlåt”, säger jag och lägger min hand på hennes. ”Jag är inte personen som dömer, men din bror verkar vara ett riktigt svin. Fick han fängelse?”

”Nej.”

”Inte? Det hade nog varit rätt att anmäla honom. Inte minst för barnens säkerhet.”

”Det gjorde vi.”

”Ändå fick han inte fängelse?”

”Min svägerska bodde kvar i villan på Jägersrovägen. Denna lördag var min bror där och han uppträdde hotfullt. När polisen kom dit och skulle hämta honom hade han sprungit upp på ovanvåningen. Han hade låst dörren så de fick bryta upp den. När de kom in i rummet hade han hängt sig.”

Jag skakar på huvudet.

”Med en tjock tuschpenna hade han skrivit på väggen att han älskade oss alla men att han var sjuk.”

”Hur länge var de gifta?”

”Femton år.”

”Märkte ni inget när ni var yngre? Eller var det stor åldersskillnad mellan er?”

”Nej, bara tre år. Min syster är ett år äldre än jag.”

”Finns det inte fler syskon?”

”Det är bara jag och min syster.”

”Hur kunde det gå så illa med din bror?”

Biljana ser på mig.

”Min pappa tog också livet av sig.”

”Gjorde han?”

”Ja, han hängde sig också.”

Våra blickar möts.

”Säg inget”, säger jag och lägger min hand på hennes igen.

Biljana nickar.

”Men jag kom inte hit för att prata om min brors död och om vår tragiska uppväxt.”

”Det är okej. Jag behövde lite andrum från mitt elände”, säger jag. ”Men nu måste jag tillbaka.”

Kapitel 26

Jag tittar på klockan. Det är fortfarande onsdag men om några minuter går vi in på torsdagen. Vilket jag inte vet om jag ska känna lättnad eller oro inför. Bara halvtimmen efter att jag kom tillbaka från kafeterian vaknade Leo och började kräkas igen. Det var inte förrän nu på kvällen som illamåendet och kräkningarna upphörde.

Med facit i handen är jag glad över att Biljana, helt oanmäld, dök upp. Att hon fann mig på avdelningen är visserligen smått överraskande eftersom jag inte kan minnas att jag nämnde Leo vid namn när vi träffades vid korvkiosken. Hennes berättelse fick i alla fall mig att för ett ögonblick glömma bort mitt eget helvete.

Det blir en behandling till. Ytterligare illamående väntar Leo under flera dygn. Efter det är det tid för transplantation. Och det är först nu jag känner att jag vågar tänka tanken. Vad händer om transplantationen inte lyckas och cancerceller börjar bildas igen?

Min son har mått djävulskt dåligt och har tappat tre kilo i vikt. Med all sannolikhet kommer han att gå ner ytterligare ett par kilo när den tredje behandlingen är avslutad. Detta i en kropp som nu är nere i tjugotvå kilo. Jag är inte säker på att min son kommer att klara av fler cytostatikabehandlingar än de tre som redan är bestämda.

Jag reser mig från stolen och sätter mig i sängen. Sjukhuspersonalen har gjort det fint. De har satt upp en avskärmning så både jag och Leo har varsin halva och ska få lite egentid.

Jag tänker på Linda. Att hon aldrig fick chansen att förverkliga sina drömmar. Hon ville hitta ett hus på landet. Och om det inte

fanns ett litet annex på tomten skulle hon själv göra en tillbyggnad och när den stod klar skulle hon slå upp portarna till sin efterläng- tade vintagebutik.

Linda var händig. Hon brukade skoja om att hon i ett tidigare liv varit snickare. Jag minns när generatorn gick i sönder på bilen. Det var semestertider och vi skulle köra till Liseberg. Att förklara för Leo, som nyligen var fyllda två, att vi var tvungna att ställa in resan som han hade sett fram emot under flera veckor var varken jag eller Linda hågade att göra. Medan Linda ringde Arons Bildemontering gick jag och Leo till lekplatsen med en fikakorg. När vi tre timmar senare kom hem stod Linda i duschen. Ute i köket på bordet låg en skiftnyckel och en generator på en smutsig *Sydsvenska*. Jag förstod genast vinken och tog fram ett par gamla jeans och en urtvättad t-shirt. När Linda minuterna efter kom ut från duschen var jag ombytt och redo att gå ner och försöka mig på att byta generatorn. Samtidigt visste jag att det aldrig skulle gå eftersom jag alltid haft tummen mitt i handen. Det är då jag hör de förlösande orden: Generatorn är bytt.

Det var så min Linda var. I stället för att fråga andra tog hon tag i sakerna själv. Därför känns det sorgligt att hon aldrig fick upple- va sin vintagebutik. Jag är övertygad om att hon hade fått fart på den. Det fanns en entreprenör i henne. Det som möjligtvis skulle kunna ha talat emot var hennes sjukdom. Att driva företag och vara bipolär är kanske inte den bästa utgångspunkten. I alla fall inte när hon insjuknade i sina skov.

Jag vill inte säga att Linda hatade sitt arbete men hon var alltför intelligent för att sitta i en växel. Hon ville gå ner i arbetstid. Hon brukade säga att arbeta tjugo timmar i veckan är mer än tillräckligt. Att jag också skulle gå ner i tid. Hon menade att det bara gällde att

skära ner på utgifter och kostnader.

Linda värderade umgänget med sin familj och sina vänner högre än materiella ting och kostsamma upplevelser och resor.

Jag känner tröttheten komma och lägger mig ner i sängen. När jag sluter ögonen plingar det till i mobilen. *Ett mejl.* Jag orkar inte kolla men får känslan av att det är Biljana, trots att hon inte fått min mejladress.

När jag sätter mig upp och tar mobilen och ser vem mejlet är ifrån griper paniken tag i mig. Jag hade nästan glömt att jag sände ett mejl till dem häromkvällen. Jag läser att de vill att jag ska ringa dem i veckan. Att jag ska berätta mer om min situation. Att det bästa hade varit om jag hade kunnat besöka dem på kliniken i Zürich.

Kapitel 27

Torsdagen den 16 november 2017

Jag är ute och går på sjukhusområdet. Det är helt vindstill. Jag tittar upp mot den klarblå himlen. Det känns som om vintern har kommit. Från hela veckans temperaturer på tio-tolv grader ner till tre. Jag har inga handskar och mössa och bestämmer mig för att köra hem i dag och hämta.

Under dessa snart två veckor vi varit här har jag inte öppnat ett enda brev. Jag har inte haft orken. All post känns oviktig. Att man ska lägga ner tid på att jämföra mobilabonnemang, välja vilket elavtal man ska teckna, fast eller rörligt pris, eller vilken försäkring som är förmånligast.

Jag stannar till vid en bänk. För ner handen i fickan. Känner på det. *Så lent*. Innan jag sätter mig tar jag upp det.

Tittar på det.

I morse när Sara var inne på rummet började Leo tappa håret. En stor hårtest föll av när han kliade sig. För några sekunder blev det alldeles tyst, och när jag trodde att Leo skulle brista i gråt sade han ”det är bara hår, pappa”.

Det blev för mycket för mig och slutade med att jag och Sara satt i Leos säng och där satt vi alla tre en lång stund med armarna om varandra.

Förra veckan rekommenderade Terje oss att vi skulle vara fysiskt aktiva. Att jag och Leo skulle gå ut och promenera på sjukhusområdet. Att det var viktigt att Leo upprätthöll muskelstyrkan. Men sedan i fredags har det inte blivit mer än två rundor för Leo. Och

för varje dag som går utan frisk luft och motion kommer han att bli allt svagare.

Jag böjer mig fram och tar upp cigarettasken som ligger på marken. Jag lyfter ur asken från plasten och knycklar ihop asken. I plasten stoppar jag ner Leos hårtest. Asken stoppar jag i fickan.

Här sitter jag på en bänk på ett sjukhusområde som jag alltid tyckt symboliserar död och har min sons hårtest i handen. Jag vet inte hur det kommer att sluta. Vad jag däremot vet är att jag är världens stoltaste pappa. Jag kan bara tacka högre makter för att de valt mig att bli pappa till Leo.

Jag tar upp mobilen, tittar på klockan. Leo har säkert vaknat så det är dags att gå tillbaka. Jag knäpper upp de översta knapparna i min duffel och lägger ner Leos hår i bröstfickan. Fickan närmast hjärtat.

Det ringer.

”Ja”, säger jag och reser mig från bänken.

”Hej, detta är Carolina, Leos fröken.”

”Hej”, säger jag.

”Jag ringer för att jag blev orolig för att du inte har svarat på vare sig telefon eller mejl. Och sedan fick jag höra att Leo blivit allvarligt sjuk. Jag hoppas att det inte är så?”

Jag sätter mig ner igen.

”Tyvärr är det så.”

Det blir tyst i telefonen.

”Jag måste gå nu”, säger jag och tar upp hårtesten från fickan.
”Min son håller på att tappa håret.”

Fortfarande tyst.

”I morgon ska han gå igenom ytterligare en cellgiftsbehandling och jag vet inte om han är stark nog att klara det”, fortsätter jag och stålsätter mig för att inte tårarna ska komma. ”Jag vet faktiskt inte om min son kommer att överleva. Just nu kämpar Leo för sitt liv.”

Jag kan höra att hon gråter.

”Jag måste lägga på”, säger jag.

”Jag hoppas att allt kommer gå bra. Vi ska be för honom.”

”Tack”, säger jag och trycker bort henne.

Jag sitter kvar. Försöker samla mig. Kan inte fatta att det är min son som har huvudrollen i denna mardröm. Att risken finns att han dör ifrån mig. Men det kommer inte hända. Skulle jag få ett dystert besked av Terje så kommer Leo inte att vara ensam på livets sista resa.

Jag tittar på mejlet som jag fick av Dignitas i går kväll. Jag bestämmer mig för att ringa dem i morgon.

Kapitel 28

Fredagen den 17 november 2017

Jag sitter och håller min son i handen. Han gråter. Stora tussar hår har nu fallit av. Jag har försökt trösta honom hela morgonen men utan framgång. Håravfallet ser så överkligt ut. Hans bleka hy tillsammans med de fallande hårtestarna för tankarna till en docka. I alla fall så är han nu lika skör som en porslinsfigur. Vilket skrämmer mig. Det är i dag han ska genomgå den tredje behandlingen. Jag kan bara be till Gud att den kommer att gå bra. På måndag är det dags för transplantation.

”Älskade, Leo, du vet att det växer ut igen.”

Leo nickar hulkande.

”Jag vet”, säger han. ”Men jag ser ut som en zombie.”

Jag reser mig upp och sätter mig bredvid honom i sängen.

”Du ser inte ut som en zombie”, säger jag och kramar honom.

”Jo”, säger han och lösgör sig.

”I så fall är du världens gulligaste zombie”, säger jag.

Tidigt i morse tog de en massa prover på Leo och det var då Sara uppmärksammade att hans hår höll på att lossna lite här och var. Leo menade att han kunde acceptera att tappa en hårtest men inte fler.

Dörren öppnas och Sara kommer in med en bricka.

Hon ger Leo en Piggelin och mig en *Metro* och en kaffe.

”Leo, du får sluta gråta nu”, säger hon. ”Snart finns det inte mer

tårar och då får vi ge dig tårar i droppåse.”

Jag tittar på Sara.

”Skulle du kunna vara vänlig och hämta en sax?”

”Javisst”, säger hon. ”Ska du ha en liten eller en stor?”

”En mellanstor går bra”, säger jag och måttar med pekfingrarna.

Sara lämnar rummet.

”Försök rycka upp dig, Leo”, säger jag och känner vanmakt då gråtandet och snyftandet hållit på i timmar.

Just nu vill jag bara att helgen ska vara över och cytostatika-behandlingarna ska ta slut så Leo kan påbörja transplantationen. Ändå vill inte den där onda aningen, att ytterligare en cellgiftsbehandling kommer att bli nödvändig, och att Leo kommer att brytas ner helt, försvinna. Och än har jag inte vågat tänka tanken att det kanske behövs ännu fler än fyra behandlingar. Kanske är det för att jag vet att han inte kommer att klara det.

Dörren öppnas och in kommer Sara med en sax.

”Här”, säger hon. ”Skada dig nu inte.”

”Tack”, säger jag och tar saxen, men också *Metro:n*.

Jag lämnar rummet.

”Vart skulle pappa?”

Jag stannar. *Ljussnar*.

”Jag vet inte. Han skulle nog bara klippa ut något från tidningen.”

”Okej.”

”Är glassen god?”

”Den är söt.”

Jag ler för mig själv och går in på toaletten som ligger vägg i vägg med vårt rum. Genom den tunna väggen kan jag höra varje ord.

”Du har inte ätit så mycket socker här på sjukhuset så kanske är det därför du tycker den är söt”, hör jag Sara säga.

”Jag äter inte socker hemma.”

Min son är så ärlig.

”Men du och pappa har väl fredagsmys?”

”Ja.”

Leo älskar popcorn.

”Då har ni väl chips och godis?”

”Ja, och popcorn.”

Jag vet vad han ska berätta. Han gör det alltid.

”Tycker du om popcorn?”

”Ja. Vi poppar själv.”

”Oj. Poppandet är mysigt att lyssna till.”

”Ja, det smäller som knallskott.”

”Det är sant.”

”En gång glömde pappa popcornen i mikrovågsugnen så det började brinna i påsen.”

Jag skrattar för mig själv och drar upp spolknappen.

”Oj. Det låter farligt.”

Jag lämnar toaletten.

”Nej. Inget hände. Popcornen blev bara svarta.”

Jag öppnar dörren.

”Hej”, säger jag.

”Pappa, vad har du gjort med håret?”

”Jag har klippt mig”, säger jag och lägger saxen på bordet.

Sara ler och tar den tomma glasspinnen.

”Pappa, du ser ut som Roy Munson.”

Jag drar på munnen. *Kingpin* är en av Leos favoritfilmer.

”Nu är jag också en gullig zombie”, säger jag.

För första gången på två veckor skrattar Leo. Det känns underbart. Och nu ska jag förstöra glädjen genom att berätta för honom att han snart ska få ytterligare en dos med cellgift.

”Om några timmar kommer Terje att ge dig den sista behandlingen innan det är dags för nya stamceller.”

Leos munterhet försvinner.

”En till. Måste jag?”

”Ja”, säger jag och tittar på Sara i ett slags vädjan till uppbackning.

Sara går fram till Leo. Hon sätter sig på huk.

”Du vet att alla sjuka celler måste bort.”

Leo nickar.

Sekunder går.

”Men de kanske inte vill bort.”

”Det är därför du ska få mer cytostatika”, säger Sara. ”De envi-

saste cellerna måste också bort.”

Leo svarar inte.

”Jag lovar att komma in och ge dig fler Piggelin”, fortsätter Sara och håller upp den tomma glasspinnen.

Leo ler, men jag kan se att hans leende är tillgjort.

Kapitel 29

Lördag den 18 november 2017

Jag sitter på toaletten med locket nedfällt. Leo mår mycket sämre den här gången men jag vill varken visa min son eller sjukhuspersonalen hur nedbruten jag är.

Åtskilliga gånger har han kräkts och får nu glykosdropp. Jag vet inte heller hur han svarat på behandlingen eftersom jag fått svävande svar. Det positiva i allt elände är att det är Kristin Ivarsson som är en av läkarna på avdelningen denna helg. En läkare som ännu inte blivit allt för avtrubbad utan verkar ha kvar sin empati-gen.

Jag böjer mig fram med huvudet i händerna. Det plingar till i min mobil. Jag får känslan av att det är Biljana.

Jag reser mig. Går fram till handfatet och öppnar för vattnet. Jag tittar mig i spegeln. Med min nya frisyr, avklippta hårtestar här och var, och två veckor utan rakning, ser jag ut som en utelligare. *En Roy Munson.*

Med iskallt vatten sköljer jag av ansiktet. Det känns som små nålstick. Men jag behöver det. Jag skulle behöva sänkas ner i en isvak. Jag har svarta ringar runt ögonen. Monokelögon, som jag och Leo brukar kalla det.

Jag trycker fram en mugg och fyller den med vatten. Det plingar till i mobilen igen. Jag torkar händerna, tar upp telefonen och ser att mejlen är från Lorensborgs Redovisningsbyrå och från Dignitas.

Jag vet inte varför jag håller på att förlora allt hopp men på något oförklarligt vis känns det som om detta är mitt, Lindas och Leos öde. Att det är med oss, familjen Vikander, som allt ska ta slut.

I går blev det inte av att ringa till Dignitas. Det får bli på måndag. Först vill jag se hur det går med transplantationen. Om den nu blir av på måndag, vilket jag ber till Gud att den blir. Men allt handlar om hur Leo har svarat på gårdagens cytostatikabehandling.

Jag slänger muggen och går ut från toaletten.

”Hej, Anders.”

Jag ler och nickar.

”En kvinna söker dig.”

”Okej”, säger jag och tittar på sköterskan som jag inte träffat tidigare.

”Jag heter Sara.”

”En till Sara”, säger jag.

”Du får säga Sara K eftersom vi är tre Saror.”

”Tre?” säger jag. ”Jag har bara mött en innan.”

”Sara L är på semester. Hon kommer tillbaka nästa vecka. Och den andra Sara är du väl bekant med, har jag förstått.”

”Ja. Sara G”, säger jag och tänker på G som i godheten.

”Bra”, säger hon och ler. ”Hur är det med Leo?”

”Det är inte så bra. Illamående och massor av kräkningar i går kväll och i natt.”

”Jag hörde det”, säger hon och får en bekymrad rynka i pannan. ”Hur är det med honom nu?”

”Det är bättre, men han kräks fortfarande. I alla fall gjorde han det för en timme sedan. Nu ligger han med dropp. När jag lämnade rummet för fem minuter sedan hade han somnat.”

”Usch ja, det är tufft för honom.”

Sara K lägger en hand på min arm.

”Glöm nu inte besöket där ute så går jag in och tittar till Leo.”

”Tack. Det hade jag glömt.”

Jag går mot besöksrummet. De enda som vet att vi är här är Biljana och min sjuttioåriga granne. När jag ska ta klivet in i besöksrummet ser jag en äldre kvinna stå vid fönstret med ryggen vänd mot mig.

”Anders.”

Jag vänder mig om.

”Hej”, säger Kristin Ivarsson och kommer emot mig med raska kliv i korridoren. ”Hur är det med Leo?”

”Det är så där.”

”Men han kräks väl inte mer?”

”Nej. Det var drygt en timme sedan han kräktes senast.”

Hon tar min hand.

”Och hur är det med dig?”

”Ovissheten är värst.”

”Det förstår jag.”

”Hur ser det ut?” undrar jag.

”Leo har svarat bra på behandlingen, om det är vad du menar, så med stor sannolikhet kommer transplantationen att bli av på måndag.”

”Tack”, säger jag och ger henne en kram.

När jag går in i besöksrummet är kvinnan borta. Jag tittar mig omkring, men hon är som uppslukad av jorden.

Jag går ut ur besöksrummet och ser Sara K i korridoren.

”Ursäkta, Sara”, säger jag med lite högre tonläge än normalt och går emot henne. ”Jag missade besöket.”

”Fick du inte pratat med henne?”

”Nej”, säger jag. ”Jag såg henne, men precis då kom Kristin Ivarsson så jag växlade några ord med henne och när hon gick vände jag mig om men då var kvinnan hux flux borta.”

”Det var ju märkligt. Kanske gick hon bara på toaletten.”

Att kvinnan skulle kunna slinka förbi mig och Kristin i dörrposten in på toan utan att jag skulle ha uppmärksammat är inte möjligt.

”Hur såg hon ut?”

”Det var en äldre kvinna”, säger Sara K. ”Jag trodde att det var en anhörig eftersom hon visste både ditt och Leos namn. Hon sade också att hon hade pratat med dig och Leo ute vid bänken och att hon träffat er i väntrummet på UMAS.”

Jag tittar på Sara K.

”Hade hon silvergrått hår uppsatt i en knut och grå kappa?”

”Ja, och handväska.”

”Säg inget”, säger jag. ”En pepparkaksfärgad?”

Sara K nickar.

Kapitel 30

Måndagen den 20 november 2017

I går hade Leo återhämtat sig från fredagens och lördagens illamående och med undantag från alla prover och undersökningar sov han mer eller mindre hela dagen. Och Gud ska veta att han behövde det.

För en timme sedan fick jag det positiva beskedet från gårdagens prover och undersökningar. Transplantationen blir av i dag. Nu väntar vi bara på tandläkaren som ska vara här vilken minut som helst. Han ska kontrollera att det inte finns minsta lilla tillstymmelse till infektioner i Leos tänder och munhåla. I så fall krävs förebyggande behandling och transplantationen får vänta. Tidigt i morse kollade de Leos lungor och hjärta igen.

Terje och Jin har berättat att en stamcellstransplantation är krävande och att Leo måste vara i god kondition för att klara den. Men allt såg bra ut. Inte minst hjärta och lungor.

I dag har jag träffat den tredje Sara, Sara L, som kommit tillbaka från semestern. En oerhört omtänksam sköterska. Hon och Leo fann varandra direkt.

Jag har försökt tänka positivt och bestämt mig för att strunta i att ringa Dignitas. Jag måste helt enkelt tro på att detta kommer att gå bra och att vi om ett år kan se tillbaka på ett omtumlande 2017.

Hela gårdagen höll jag utkik efter kvinnan. Var det samma kvinna som Leo och jag mötte i väntrummet på UMAS och ute vid bänken? Jag är inte säker men mycket talar för det. Å andra sidan såg jag henne bara bråkdelen av en sekund. Dessutom stod hon med

ryggen vänd mot mig. Jag såg inte heller någon handväska. Men Sara K gjorde. En pepparkaksfärgad.

Det är bestämt att transplantationen ska påbörjas under eftermiddagen. Jag hade gärna sett till att den startade redan nu. Denna timme sedan jag fick beskedet har känts som en evighet. Men vi måste vänta in tandläkaren fastän Leo aldrig haft något hål i tänderna eller någon infektion i munnen.

I går kväll var jag hemma om och bytte kläder, hämtade mössa, halsduk och handskar. Men vädret har lättat igen. Från torsdagens och fredagens tre grader till tio i går och i dag skiner solen och kvicksilvret har krupit upp till elva grader. Men oavsett milt väder får jag ha mössa på mig när jag lämnar sjukhusområdet. I går stoppade polisen mig precis innan jag körde ut på motorvägen mot Malmö. Och när jag skulle tillbaka hit bestämde jag mig för att köra genom Arlöv via Åkarp men hann inte passera Arlöv förrän jag mötte en polisbil. När jag sekunderna efter tittade i backspegeln såg jag bromsljusen på polisbilen. Tanken hann precis passera att det måste vara mitt mindre angenäma yttre som drar till sig uppmärksamhet när bilen fylldes av ett blått sken.

Naturligtvis sade inte poliserna något om mitt ovärdade yttre men jag förstod att de stoppade mig för att jag ser mindre förtroendeingivande ut och kanske trodde att jag stulit bilen. Att kanske jag drabbats av cancer fanns säkert inte i polisernas cerebrum.

Jag har i alla fall bestämt mig för att när jag lämnar sjukhusområdet så får det bli med mössa eller keps.

”Vad tänker du på, pappa?”

”På polisen.”

I morse berättade jag för Leo att de hade stoppat mig två gånger

i går kväll, men jag berättade inte varför jag tror att de gjorde det.

”Kanske de stannade dig för att du ser ut som Roy Munson.”

Jag ler. Min son är inte dum. Redan vi sju års ålder har han lärt sig hur samhällets fördomar kan te sig.

”Kanske är det bäst att du klipper dig, pappa?”

”Det känns bra så här”, säger jag och tänker på att jag för första gången sedan tiden på högstadiet känner mig fri från samhällets alla krav och sociala normer.

”Ska du inte raka dig?”

”Tycker du att jag behöver det?”

”Ja.”

”Okej”, säger jag. ”Då gör jag det lite senare.”

Dörren öppnas och Sara L kommer in. Våra blickar möts och jag får en klump i magen när jag ser hur allvarlig hon ser ut.

På nytt öppnas dörren och in kommer Sara G.

”Hej”, säger jag. ”Är ni båda här?”

”Vi är faktiskt här alla tre i dag”, säger Sara L och ler.

”Hörde du, Leo?” säger jag och tittar på min son och gör tummen upp. ”I dag kan du känna dig trygg.”

”Vi ska bara meddela att transplantationen kommer att starta lite tidigare.”

”Okej. Hur tidigare?”

”Det blir direkt efter att tandläkaren varit här.”

Jag tittar på vägguret.

”Terje vill se hur transplantation gått innan han går för dagen.”

*

Klockan har blivit tio över ett. Som jag visste fanns inga infektioner vare sig i tänder eller i mun så Leo har påbörjat stamcellstransplantation. Ändå känns det inte helt bra. Bland annat eftersom jag för bara några minuter sedan tog del av något på nätet. Något som det inte fanns något alls om i pärmen. Vilket både oroar och förvånar.

”Hej”, säger jag och pekar med tummen mot korridoren när Terje kommer in i rummet. ”Kan jag få växla några ord med dig?”

Han nickar och riktar blicken mot Sara G.

”Går allt bra?”

”Ja”, säger hon och tittar på Leo som verkar oberörd.

”Bra”, säger Terje och håller upp dörren för mig.

Vi går ut i korridoren.

För att undvika att Leo ska höra så går jag några meter bort från dörren. Jag vänder mig mot Terje.

”På nätet läste jag om restsjukdom”, säger jag.

Terje står tyst.

”Att om mer än 0,1 procent av cancercellerna är kvar är chansen för överlevnad liten och det finns ingen mening med transplantationen”, fortsätter jag.

”Det stämmer”, säger Terje.

Jag tittar på honom.

”Men kan det verkligen vara realistiskt?” säger jag. ”Att Leo skul-

le vara nere på de nivåerna. Det är ju en promille.”

”Det är där vi ligger.”

Jag förstår att Terje är orubblig och bestämmer mig för att också ta upp den andra kritiken.

”Vad jag läser så finns det sjukhus som gör transplantationer på patienter med allt för mycket restsjukdom och dessa har då en lika stor chans att överleva som en snöboll i helvetet”, säger jag och känner tårarna komma. ”Jag vill inte att du behandlar mig och Leo med silkeshandskar. Om chansen är liten att min son ska klara detta så har jag rätt att få veta det.”

Terje tittar på mig.

”Om Leo är dödsdömd så vill jag tillsammans med honom fatta beslutet om han ska behöva utstå all denna smärta och elände”, fortsätter jag. ”Han ska inte behöva vara illamående dygnet runt och kräkas var och varannan timme av den lilla tid han har kvar. Då tar jag hellre med honom hem och han kan åtminstone leva någon månad utan att må skit.”

Terje spänner ögonen i mig.

”Då blir det inte månader utan veckor. Ja, det kan röra sig om ännu mindre. Kanske bara en vecka.”

Kapitel 31

Tisdagen den 21 november 2017

Det var tidigt i morse som Kristin Ivarsson tog beslutet att ge Leo morfin. Han har haft ont hela natten. Men eländet överfaller på alla flanker. Inne i mitt huvud har Terjes ord ljudit oavbrutet: ”Då blir det inte månader utan veckor. Ja, det kan röra sig om ännu mindre. Kanske bara en vecka.”

Min son har dagligen funnits vid min sida i sju år. I tvåtusen sjuhundrafemtio dagar har han berikat mitt liv genom att bara finnas till. Jag minns tiden efter Linda. Drömmarna om en levande Linda, och så ångesten när jag vaknade upp och såg att hon inte låg bredvid mig i sängen. En ångest som Leo rådde bot på genom att bara säga ”god morgon, pappa”.

Jag ser att Leo äntligen håller på att slumra till så jag bestämmer mig för att göra slag i saken så fort han somnat.

”Sover han?” säger en knappt hörbar röst.

Sara G står med huvudet i dörröppningen men jag reflekterar knappt över det. Hela natten har det sprungit personal här. Så många har varit oroliga för min son.

”Jag tror det”, säger jag.

”Kom så ska du få en kopp kaffe och en smörgås”, säger Sara G och viftar med handen.

Jag tar mobilen. Innan jag lämnar rummet kastar jag en blick mot Leo.

Ute i korridoren får jag en kram av Sara G.

”Är det säkert att du inte vill prata med en psykolog?” säger hon.
”Det finns en jätteduktig här.”

”Jag klarar mig”, säger jag utan att mena det.

Sara G tittar på mig. Trots sin ringa ålder kan hon se att jag inte talar sanning. Att jag är ett vrak.

Jag ser Anna komma emot oss i korridoren.

”Anders, du har besök”, säger hon.

Jag tittar på henne.

”Är det en kvinna?”

”Ja”, säger Anna. ”Hon sitter i besöksrummet.”

”En gråhårig dam?”

”Det kan jag inte påstå.”

”Anders och jag tänkte ta en kaffe och en smörgås”, säger Sara G.

”Okej”, säger Anna. ”Ska jag be henne vänta då?”

”Nej. Jag går ut och pratar med henne”, säger jag och lägger en hand på Sara G:s arm. ”Jag kommer om fem minuter.”

Sara G nickar, Anna går vidare och jag styr stegen mot besöksrummet. När jag kliver över tröskeln ser jag vem det är.

”Hej”, säger hon och reser sig upp. ”Kommer jag olägligt?”

Jag slår ut med armarna.

”Förlåt”, säger jag. ”För att jag lämnade kafeterian så tvärt senast. Du fick aldrig pratat färdigt om din bror och far.”

”Det fanns inte mer att berätta”, säger Biljana och stryker med ena handen över kjolen. ”Jag kom för att höra om du behövde

någon att prata med.”

”Det var snällt av dig men jag orkar inte prata med någon. Jag är totalt slut.”

”Hur är det med din son?”

”Det är illa”, säger jag och sätter mig. ”I går genomgick han en stamcellstransplantation och har varit vaken hela natten. Han har haft djävulskt ont. Gråtit.”

Jag kan se hur Biljanas ögon tåras.

”Tidigt i morse fick han morfin så han sover nu.”

Det blir tyst och Biljana går och sätter sig på soffan vid fönstret.

Jag tittar på henne.

”Hur är det med din svägerska och barnen?”

”Det är bra”, säger hon.

Det blir tyst igen. Det enda som hörs är fotsteg i korridoren. Jag tittar ner i golvet men känner Biljanas blick.

”Hur är det med dig?” säger hon.

”Jag tar timme för timme.”

Det blir tyst igen.

Sekunder går.

”Har du ingen pojkvän?”

Hon skrattar till.

”Nej”, säger hon. ”Erbjuder du dig?”

”Jag känner dig visserligen inte men du verkar vara en fin kvinna”, säger jag. ”I ett annat liv skulle jag säkert inte tveka.”

Hon ler.

”Jag måste tillbaka till min son”, säger jag och reser mig upp.

Jag kommer att tänka på kaffet och smörgåsen med Sara G men bestämmer mig för att först titta till Leo.

*

En timme har gått och Leo sover fortfarande. Vilket känns skönt. Samtidigt vet jag inte vad de proppat i honom mer än morfinet. Framför mig står kaffet och smörgåsen som Sara G var snäll att komma in med. Men aptitlösheten är tillbaka. I går och i dag har jag inte ätit mer än en halv banan.

Jag bläddrar i min inkorg, läser mejlet igen och bestämmer mig för att gå ut och ringa.

Jag reser mig och går fram till Leo. Tårarna kommer, och jag böjer mig ner och pussar honom på hans fläckvist kala huvud. Jag ser nu också att delar av hans ögonbryn har lossnat.

Jag tar min jacka och lämnar rummet.

I korridoren kommer jag att tänka på den gråhåriga kvinnan med handväskan. Jag märker att jag börjar bli osäker på mina egna tankar. Att kanske kvinnan ändå är något slags skyddsängel. Och om hon så är – vad hon vill oss?

Jag ställer mig vid husgaveln för att få skydd från vinden, tar upp mobilen och trycker från mejlet.

Det är kallt i vinden så jag faller upp kragen. Jag känner i fickan efter min mössa, men den ligger på rummet.

Samtidigt som jag slår numret kommer tårarna och jag får ett vakuum i magen och det känns som jag ska kräkas. Jag sätter mobilen

på högtalare. Sekunder går. Det knastrar till.

”Dignitas.”

Kapitel 32

Torsdagen den 23 november 2017

Efter att Leo i går blivit sämre bestämde jag mig. Nu sitter jag på flyget och ska landa på Flughafen Zürich om knappt trettio minuter. Rutten tar knappt två timmar så jag kommer att landa på Malmö Airport och vara tillbaka i Lund redan tidigt i kväll.

I tisdags i telefon sade Simonetta Rickenbacher att med tanke på mitt annorlunda önskemål och det korta varslet så var vi tvungna att träffas minst en gång innan, helst två.

Jag misstänker att Leo har transplanterats med för mycket cancerceller kvar. Naturligtvis begriper jag att Terje vill ge min son alla chanser till att överleva denna förrädiska sjukdom. Samtidigt undrar jag varför han inte väntade med transplantationen. Att de gjorde en eller två cytostatikabehandlingar till före stamcellsbytet.

Jag läser på nätet att publicerad medicinsk forskning beskriver restsjukdom som en riskfaktor sedan 2006. Och sex år senare visar forskningen att om mer än en promille av cancercellerna är kvar är chansen för överlevnad efter två år mycket liten. Kritiken är att transplantationer genomförs, trots att det finns flera procents restsjukdom kvar. Det är *Kaliber*, undersökande journalistik, som har avslöjat att detta har skett och sker på flera universitetssjukhus.

Jag har försökt ringa Jin flera gånger men han har inte varit anträffbar. Hans mobil är avstängd och ingen svarar på hemnumret. Nu väntar jag på samtal från Terje. Han vet inte att jag är på väg hit. Ingen vet. Till Sara G och Sara L har jag sagt att jag var tvungen att flyga till Stockholm till en nära anhörig men att jag är tillbaka på

eftermiddagen, eller senast tidigt nu i kväll.

Jag kollar klockan. Terje måste ringa nu för om cirka tio minuter går vi in för landning och då måste jag stänga av mobilen eller sätta den på flygplansläge. Jag sitter i raden med endast två säten och sätet bredvid mig är tomt.

Jag kan inte förstå vart dessa tre veckor tagit vägen. Och hur jag klarat dem utan att bryta ihop. Men bedriften ligger inte hos mig. Det är min son som varit enastående. Att han vid sju års ålder har klarat tre cytostatikabehandlingar utan fysisk och mental kollaps är förvånansvärt.

Min mobil vibrerar.

”Anders”, säger jag tyst och vänder mig mot fönstret för att ingen ska höra.

”Det är Terje Wergeland.”

”God förmiddag, Terje”, säger jag och ser att klockan närmar sig halv elva. ”Jag sitter på flyget på väg till Stockholm och vi ska gå in för landning vilken minut som helst så jag ska fatta mig kort.”

”Okej”, säger Terje.

Av Terjes tonläge kan jag tyda att han undrar varför jag i hela fridens är på väg till Stockholm.

”Jag är tillbaka om några timmar, men kan inte vänta med frågorna. Det gäller behandlingarna.”

”Du är så välkommen med dina frågor men du vet att jag helst inte vill ta det över telefon.”

”Jag vet”, säger jag. ”Men det är bara några kompletteringar

för att Leo nu blivit så mycket sämre efter cellbytet i tisdags. Min fråga är om det verkligen var så litet restsjukdom kvar som en promille?”

Några sekunders tystnad.

”Leo skulle inte ha klarat fler cytostatikabehandlingar. Han har gått ner nästan fem kilo i vikt. Detta redan på en späd kropp. Vi var tvungna att göra stamcellsbytet på honom nu annars hade hans hjärta inte orkat mer än veckan ut.”

”Men...”

”Leo skulle inte ha klarat en eller två behandlingar till.”

Jag stirrar rakt fram samtidigt som flygvärdinnan gör en gest till mig att jag ska avsluta samtalet.

”This is your captain speaking. Can you please fasten your seatbelts. We are about to land in ten minutes.”

Jag stänger av min telefon.

Kapitel 33

Fredag den 24 november 2017

Jag sitter i sjukhusets kafeteria. Som vanligt ligger det två orörda ostfrallor på en assiett. Inte ens kaffet har jag förmått dricka.

Jin har precis gått. Det var inga positiva besked han lämnade. *Stamcellstransplantationen misslyckades.*

Om en stund ska jag prata med min son. Men först ska jag ringa Biljana. Jag har hittat fem personer i Lund med förnamnet Biljana. Men med tanke på hennes ålder så är jag nere i två. Antingen är det Biljana Sarac eller Biljana Stojanovic. En är trettiosju år gammal och den andra är född 1978 och ska fylla fyrtio den 2 januari.

Jag slår numret.

Magkänslan säger att det är Sarac jag söker.

”Biljana.”

”Hej”, säger jag och förstår att magkänslan inte funkade denna gång och väljer således det andra efternamnet. ”Är det Biljana Stojanovic som besökte mig på sjukhuset?”

”Vem är det?”

”Det är Anders, men jag har nog ringt fel.”

”Detta är Biljana Sarac.”

”Förlåt mig”, säger jag och trycker av.

Jag lägger mobilen på bordet, tar koppen och försöker att få ner några klunkar av det ljumna kaffet. Men det går inte. Oron och

rädslan går inte längre att kontrollera och har inte bara gjort mig sömnlös de senaste nätterna utan också gett mig kraftiga mag- och tarmbesvär.

I går berättade Simonetta Rickenbacher på Dignitas att döds-hjälppgruppen grundades 1998 och ger hjälp till människor som har en obotlig sjukdom och lider av mental ohälsa att få möjligheten att avsluta sina liv med värdighet. På kliniken finns läkare och sjuk-sköterskor.

I Schweiz är dödshjälp lagligt. Men det är inte tillåtet att bedriva självmordskliniker i vinstgivande syfte. Simonetta berättade också att det finns många svenskar bland medlemmarna, och att Dignitas sedan starten har hjälpt över 1 100 personer från olika länder världen över att aktivt avsluta sina liv. De flesta som söker sig till Dignitas är äldre och sjuka men det börjar bli allt vanligare med yngre personer.

Väntan är i normala fall lång men Simonetta Rickenbacher var mycket förstående och hade redan talat med sin chef när jag anlände till kliniken i går och lovade att prata med honom igen när jag satt på planet hem. I dag på förmiddagen ska de överlägga och innan kvällen går mot sitt slut ska hon ringa och ge besked. Hon berättade att det händer att par avslutar sina liv gemensamt. Men det här är första gången som far och son har önskemålet.

Under de tre timmarna jag satt där antecknade Simonetta Rickenbacher flitigt och berättade allt. Från det dödliga giftet som intas med sugrör till ombesörjandet av kropparna, begravningen och allt det administrativa. Men det kostar. Nästan 200 000 kronor, vilket på kronan är allt jag har i mitt sparkapital och från försäkringspengarna som jag fick efter Lindas död. Det enda som jag och Leo behöver ha med oss förutom identifikationshandlingar är

personbevis.

Jag slår det andra numret.

”Hej, det är Biljana.”

”Hej”, säger jag.

Det blir tyst.

”Är det Anders?”

”Ja”, säger jag och kan höra hennes oro.

”Har det hänt något?”

”Kan du komma till sjukhuset?”

”Ska jag komma direkt?”

”Om du kan”, säger jag. ”Jag är i kafeterian nu men ska gå tillbaka till avdelningen.”

”Jag kan vara där om tjugo minuter.”

*

Jag och Biljana sitter på en filt på en bänk inne på sjukhusområdet. Jag vet inte riktigt hur jag ska börja.

Jag tittar på Biljana som sträcker ut sin hand när de första snöflingorna anno 2017/2018 visar sig. Det ser ut som de kristallgnistrande snöflingorna gör piruetter på väg ner.

”Leo är döende.”

”Vad är det du säger?” säger hon.

Jag vänder mig mot henne.

”Transplantationen misslyckades.”

Hon tittar på mig. Hennes ögon är fyllda av tårar.

”Då får de göra en till”, säger hon och tar min hand.

”Det går inte.”

”Varför inte?”

”Han kommer inte att klara det. Jo, transplantationen, men han har restsjukdom.”

”Restsjukdom?”

”Leo har fortfarande cancerceller kvar i kroppen och de ligger betydligt högre än den gräns som de ska ligga på för att patienten ska ha en chans att överleva.”

En sekundlång tystnad.

”Och för att minska den måste han gå igenom fler cytostatikabehandlingar”, fortsätter jag och stålsätter mig för att inte bryta ihop. ”Det är cellgiftsbehandlingarna som bryter ner honom.”

Biljana faller i gråt.

”Leo har gått ner fem kilo i vikt”, säger jag och känner tårarna. ”Terje, läkaren, sade att Leo inte kommer att klara fler behandlingar. Att hans lilla hjärta inte kommer orka. Så jag undrar om du vill göra mig en tjänst?”

Biljana tittar på mig.

”Det är klart jag vill.”

”Tack”, säger jag. ”Det gäller vår lägenhet. Jag vill att du städar den.”

”I morgon?”

”Nej”, säger jag. ”Så fort Myrorna har varit och hämtat våra möbler.”

”Myrorna?”

”Ja”, säger jag. ”Och så får du lämna lägenhetsnycklarna till Stena Fastigheter. Jag betalar in tre hyror i dag.”

Biljana ger mig en frågande blick.

”Jag kan inte ge dig pengar för allt kommer att gå åt, men du får ta min bil.”

”Vad säger du?” säger Biljana. ”Din bil. Nu förstår jag inte.”

Jag ser på henne.

”Jag följer med Leo.”

”Följer med?”

”Ja. Han ska inte behöva gå igenom detta ensam.”

”Vad är det du säger, Anders?”

Kapitel 34

Tisdag den 28 november 2017

I lördags skrev jag ut Leo från sjukhuset. Jag fick skriva på ett papper att jag som målsman vill skriva ut min son mot läkarnas inrådan. Och det gjorde jag efter att ha fått beskedet av Simonetta Rickenbacher i fredags kväll att de kan ta emot oss redan i nästa vecka. Vilket kändes bra då men mindre bra i går eftersom jag känner att jag skulle behöva några dagar till på mig. Samtidigt vet jag att ju längre tid jag väntar desto mer ökar sannolikheten att jag börjar tveka och desto sjukare blir Leo.

Efter att den värsta chocken lagt sig hos Biljana i fredags har hon ringt mig flera gånger varje dag och bett mig tänka om. Men jag är fast besluten. Leo ska inte behöva gå igenom fler cytostatikabehandlingar. Det tyckte inte Jin och Terje heller. Terje är också övertygad om att Leos hjärta inte skulle klara det.

Biljana har fått en hel uppsättning lägenhetsnycklar och i går var jag och ombesörjde det administrativa. Bland annat sade jag upp lägenheten och ringde kyrkogården, beställde avläsning av ljuset, och personbevis för mig och Leo på Skatteverket. Jag har också fyllt i uppgifter om byte av ägare på registreringsbeviset och sänt till Transportstyrelsen. En ägarbytesblankett som Biljana också var tvungen att fylla i vilket hon motsträvt gjorde efter två timmars övertalning. Samtidigt har jag full förståelse för hennes reaktion. Att åka till Zürich i Schweiz och genomföra det som jag bestämt mig för är ur ett verklighetssinnat perspektiv mindre förnuftigt. De flesta skulle nog kalla det galet. Men det finns inga alternativ. *Min son ska dö*. Att han ska behöva göra det själv, ensam och rädd, är

uteslutet.

Men ur mitt undermedvetna har andra bilder blivit synliga. Kanske är jag inte den fantastiska pappa som jag alltid inbillat mig att jag var utan bara en feg krake som inte klarar av att sitta vid min sons sida när han somnar in. För innerst inne vet jag: Att hålla min son i handen och se honom i ögonen när han tar sitt sista andetag kommer jag inte att klara.

Det är tisdag morgon och jag och Leo har sovit hemma tre nätter. Vilket har känts tryggt och behagligt. På samma gång vet jag att det är en gäckande känsla. Att sanden i Leos timglas rinner snabbt och utan nåd.

I går när jag var i väg och gjorde mina ärenden var Biljana här och såg efter Leo. Samtidigt vill jag inte att hon ska fästa sig för mycket vid honom. Men jag vågade inte lämna honom ensam. Jag blir allt mer övertygad om att allt är förutbestämt. Att högre makter spelar oss ett spratt. För när såren äntligen börjat läka efter Lindas bortgång och jag och Leo fått något sånär ordning på livet och en kvinna som Biljana dyker upp då tar livet ett abrupt slut.

Jag betraktar min son som ligger i ena änden av soffan och tittar på *Ice Age*. Själv sitter jag i andra änden. Leo är knappt att känna igen. Han har förlorat tjugofem procent av sin kroppsvikt och är snart helt hårlös. Till och med ögonfransarna har han tappat.

Även om jag bestämt mig för att följa min son så kan jag fortfarande inte ta det till mig. Jag tänker på Terjes ord; att om jag nu fick för mig att skriva ut Leo och lämna sjukhuset att Leo då endast har ett par månader kvar, ja, kanske bara veckor. Men ingen sjukdom i världen ska få min son att plågas. Att han ska behöva gå igenom fler cellgiftsbehandlingar utan en chans till att bli av med cancer-

cellerna är uteslutet.

Jag sträcker mig efter Leos hand. Han vet att vi ska flyga till Schweiz i eftermiddag. Mer vet han inte.

”Kan du inte äta mer?” säger jag och tittar på assietten där en smörgås ligger med endast en tugga tagen.

Leo är blek och hålögd.

”Jag kan inte, pappa.”

”Det är okej”, säger jag och får stålsätta mig för att inte brista ut i gråt.

Allt känns så orättvist. Inte minst för att det är först nu jag tror mig börja förstå livets mening. Vad som verkligen betyder något. Och det är så vi människor fungerar. Saker och ting måste sättas i perspektiv för att de ska få sitt riktiga värde. Bara en sådan simpel sak som att få vara förälder till ett barn som har en någorlunda aptit och kan äta upp sin frukost är en ynnest.

Jag släpper min sons hand, reser mig från soffan och tar min kopp och assietten. Jag går ut i köket och ställer det i diskhon.

Det piper i min mobil.

I vanliga fall har jag alltid min mobil liggande på bordet men med tanke på Biljanas många sms vill jag inte vid ett oförhappandes ögonblick att Leo ska läsa min korrespondens med henne.

”Det ringer på dörren, pappa!”

Jag går in i vardagsrummet.

”Ska du inte öppna?” säger Leo.

”Jag tror att det är vår granne”, säger jag och går ut i hallen.

Jag kollar i tittögat.

Det är grannen.

Jag öppnar.

”Hej”, säger jag.

”Men herregud, unge man, vad blek och trött du ser ut. Äter du inte?” säger hon och tittar förundrat på mig. ”Hur är det med din son? Det var väl Leo han hette?”

”Det är inte bra”, säger jag. ”Vi ska tillbaka till sjukhuset i eftermiddag.”

”Oj då”, säger hon. ”Ja, jag tyckte väl att jag hörde röster här inifrån.”

”Vi har varit hemma sedan i lördags.”

”Det är skönt med lite permission.”

”Ja”, säger jag och förstår att hon vill träffa Leo. ”Men vi har hållit oss inne eftersom hans immunförsvar är dåligt.”

”Det förstår jag.”

”Minsta lilla infektion kan bli livshotande för honom.”

Hon tar ett steg tillbaka.

”Då ska jag inte stå här och pladdra och sprida mina baciller.”

”Det är ingen fara.”

”Du får hälsa honom så gott”, säger hon och granskar mig. ”Och glöm nu inte att äta annars tynar du snart bort, unge man.”

*

Jag och Leo sitter på flyget till Zürich. Vi sitter längst bak i den rad

som har två platser. Och bäst av allt är att de två stolarna framför oss är tomma.

Leo är trött och rejält nedstämd eftersom jag nu berättat för honom att transplantationen inte gick något vidare. Samtidigt är jag övertygad om att han redan visste det. Att berätta för honom att det troligtvis är cytostatikabehandlingarna som är boven i dramat finns det ingen mening med.

Jag har sagt till Leo att vi ska träffa en doktor i Schweiz. Samtidigt har jag inte gett min son falska förhoppningar. Det har heller inte behövts. Att berätta att han är mycket illa däran och aldrig blir frisk har nog själv växt fram hos honom.

Det är nu jag ska berätta för honom att om vi gör detta tillsammans så kommer han att slippa att ha ont.

”Älskade, Leo”, säger jag och tar hans hand och ser honom i ögonen. ”Det ser inte bra ut. Jag tror att vi kommer att förlora kampen, precis som vi gjorde med mamma.”

Han tittar på mig med sina stora bruna ögon som numera är gulbruna.

”Jag vet, pappa”, säger han. ”Jag vet att jag kommer att dö snart.”

Jag kramar hans hand.

”Jag är bara lite orolig för dig, pappa.”

”Är du orolig för mig?” säger jag och tar hans andra hand också och känner tårarna rinna på mina kinder och förstår att Linda inte bara gav mig en son utan ett helgon. ”Du behöver inte vara orolig för mig utan vi följs åt som vi alltid har gjort.”

”Hur ska vi då göra, pappa?” säger Leo och ger mig servet-

ten han har i knät. ”Du är ju frisk fastän du ser sjuk ut.”

”Jag är sjuk, Leo, men inte på samma sätt som du”, säger jag och torkar tårarna. ”Min kropp är frisk, likaså mina blodceller, men mitt hjärta är trasigt och det går aldrig någonsin att laga. Och du vet vad jag har sagt? Vad som än händer så följs vi åt.”

Även om det inte finns mycket kraft i min son längre känner jag hur han kramar mina händer.

”Här i Schweiz finns en klinik som hjälper dödsjuka att avsluta sina liv”, säger jag. ”Ja, även de som har trasiga hjärtan.”

Leo tittar på mig.

”Dödar de en?”

”Nja, inte dödar”, säger jag och släpper hans ena hand. ”De hjälper en att ta medicin så att man somnar.”

”Var gör de av våra kroppar?”

”Du vet att när man är död och själen går ut ur kroppen så bränns kroppen för att inte ta så mycket plats?”

Jag ser att min son inte är rädd längre. Vilket är en enorm lättnad och får mig starkare fastän jag är livrädd.

”Askan från våra kroppar läggs i varsin urna och vi flygs till kyrkogården där mamma ligger och väntar på oss”, säger jag och stålsätter mig för att inte börja gråta igen. ”Jag tror att mamma kommer att bli glad när hon ser oss. Vad tror du?”

”Jo, men vi blir lika glada att se henne.”

”Det blir vi”, säger jag och lägger min hand på hans kind. ”Har du saknat henne mycket?”

”Ja”, säger Leo.

”Ska vi bestämma oss för att träffa mamma, då?” säger jag.
”Då kan sjukdomen inte skada dig längre. Och mitt trasiga hjärta kommer att bli helt igen när jag ser mamma och dig tillsammans.”

”Att vara tillsammans alla tre igen är vad jag har önskat länge.”

”Det förstår jag”, säger jag.

Leo ler för första gången på länge.

”Ska vi?” säger jag och greppar skärmen på min keps.

”Ja”, säger Leo.

Sekunden efter drar Leo av sig sin mössa och jag tar av mig kepsen. Vi båda skrattar. Vi är lika hårlösa. Men om mindre än åtta timmar ska vi förenas med mamma. Då spelar inte håret någon roll.

Kapitel 35

Sju timmar senare

Alla önskemål infrias här på Dignitas så jag och Leo har valt att ligga i våra egna kläder och i samma säng. Det känns bäst så. Vi håller varandras händer och ska somna in tillsammans bredvid varandra. Simonetta har frågat om vi vill ha något lugnande men vi har avböjt.

Jag vet inte hur många gånger jag den senaste tiden har grubblat på varför saker och ting blir som de blir. Jag har alltid varit snäll och medgörlig och aldrig vållat någon människa eller djur skada. Det finns inte heller några försyndelser eller oförsämdheter som jag kan dra mig till minnes (det enda skulle vara det där med glasspinnen mellan skinkorna) som jag utsatt andra för. I stället har jag av eftergivenhet undertryckt och lagt band på mig för att inte stöta mig med andra.

Även om det är en svåraccepterad åskådning (och jag är medveten om att tro på detta ur ett verklighetssinnat perspektiv är mindre förnuftigt) så är jag övertygad om att det finns en balans i det man företar sig under sin tid i livet. Att alla ens handlingar och livsval vägs i hänseende till det man gjort mot andra människor. På samma gång hade jag förstått det bättre om jag varit en självbepeglande varelse. Men det har jag inte varit. Jag har alltid varit en socialt ansvarstagande och lyhörd person. Det är i alla fall så Linda och mina arbetskamrater uppfattade mig.

Det var när Linda dog som jag började förstå att mitt öde var beseglats. Att jag och Leo skulle uppleva mycket sorg. Men varför livet bestraffar som det gör är omöjligt att begripa.

Jag tittar på min son. Hans ögon har alltid varit magiska och symboliserat det goda i livet men nu har sjukdomen upphävt förtrollningen och gjort dem matta och trötta.

Fastän jag utåt sett hållit mig något sänkt har tiden på sjukhuset varit kaotisk. Varje dag har känslorna varit i uppror. Men de senaste dagarna är det som om jag resignerat. Som om rädslan försvunnit. I stället har nästan en längtan att slippa livet (som ofta beskrivs som en gåva) blivit allt tydligare och det känns som om döden snarare ska bli en befrielse. Samtidigt är jag rädd eftersom tankarna infunnit sig att jag kanske inte får träffa min son i en annan dimension.

Sängen vi ligger i står nära fönstret och klockan närmar sig sju och solljuset gör ett sista försök att titta in innan det vandrar in i kvällens grift. Det blåser och vindens vinande trollbinder både mig och Leo och jag vill för en sista gång få alla mina sinnen berörda. Inget får blockera mina sista intryck av jordelivet, det är här och nu som allt ska ta slut. Jag undrar vart det kommer att föra Leo och mig. Det finns naturligtvis en förhoppning om att vi ska få möta Linda. Men kanske är det bara en tröst för de dödsdömda och de som går en naturlig död till mötes att de ska få möta sina anhöriga. Ovissheten om att inte veta om jag ska få möta Leo och Linda gör mig vettskrämd.

Jag ser på min son igen. Snart är vår tid över. Jag behöver inte följa honom. Men skulle jag stanna kvar så skulle jag fortfarande existera men vara ett vrak mentalt.

Framför oss på bordet står muggarna med sugrören. I dem finns det dödliga giftet. Ändå känns det inte som om att jag är redo att möta döden. Simonetta bad oss ringa på klockan så fort vi känner att det är dags.

Jag tittar på Leo.

”Är vi redo att möta mamma?”

Leo nickar.

Jag ser inga tårar i min sons ögon längre. Vad jag däremot ser är en längtan bort. Att han inte vill mer.

Min sjuårige son vill dö. Och jag förstår honom. Han har lidit tillräckligt. Först med mammas död och nu med denna djävulska sjukdom.

”Jag älskar dig”, säger jag.

Leo ler och tittar ner mot golvet där hans blåa Salomon ryggsäck står.

”Jag älskar dig också, pappa. Du är den bästa pappan som finns.”

Jag ringer på klockan.

Tack till Solveig Tuveesson och Johan Bentzel för all hjälp, er skärskådning och förslag till förbättringar har varit ovärderliga.

Varför trycka böcker på svenska tryckerier när ni kan trycka dem
avsevärt billigare hos PRINT IN BALTIC med säte i Kaunas,
Litauen. Dessutom pratar vi svenska.

Sänd ett mejl: info@printinbaltic.lt

www.printinbaltic.lt